

REACTIENOTA ZIENSWIJZEN ONTWERP-OMGEVINGSVISIE HATTEM

Versie 1 februari 2022

SAMENVATTING

Voor u ligt de reactienota voor de zienswijzen die van 21 oktober tot 2 december zijn ingediend op de Ontwerp-Omgevingsvisie van Hattem. De zienswijzen vormen het sluitstuk van een participatietraject van ruim 3 jaar voor Omgevingsvisie. In dat hele traject hebben de Hattemers een grote betrokkenheid getoond. In gesprek met de Hattemers hebben we:

- De kernkwaliteiten van Hattem benoemd
- De belangrijkste vraagstukken voor de toekomst beschreven
- De koers voor Hattem richting 2040 bepaald
- En gesproken over een eerste concept-Omgevingsvisie

Dat heeft geleid tot de Ontwerp-Omgevingsvisie zoals die recent ter visie is gelegd, samen met het planMER waarin de milieueffecten van de belangrijkste keuzen zijn beschreven. Beide documenten hebben geleid tot 44 zienswijzen. Daarin zien wij de grote betrokkenheid van de Hattemers terug, maar ook de nodige kritische kanttekeningen. In de reactienota hebben we alle zienswijzen samengevat en beantwoord. In deze samenvatting geven we een beschrijving van de belangrijkste opmerkingen.

- Wonen in de kernrand: Meer dan 20 reacties hebben betrekking op wonen in de kernrand. De indieners vrezen voor verlies aan ruimtelijke kwaliteit, landschap, natuur en woongenot. Uit de gesprekken met diverse indieners blijkt dat de initiatieven in het Ontwerp-Chw. Bestemmingsplan Buitengebied een flinke impact hebben. We begrijpen dat, omdat het oude Bestemmingsplan heel terughoudend was bij het toestaan van nieuwe woningen. Wij denken dat met een zorgvuldige afweging op basis van de afwegingskaders in de Omgevingsvisie en het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied nieuwe ontwikkelingen, zoals woningen, kunnen bijdragen aan de kwaliteiten van vooral het kampenlandschap. Mede naar aanleiding van de zienswijzen is een extra stedenbouwkundige toets uitgevoerd voor de initiatieven in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die toets zal bij de voorbereiding van de vaststelling van het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied aan de gemeenteraad worden aangeboden.
- Er worden ook door meerdere indieners kanttekeningen geplaatst bij het grote aantal nieuwe woningen (tot 1100) dat in de Omgevingsvisie wordt genoemd. We zien dat de behoefte in Hattem groot is en we kunnen onze ogen niet sluiten voor de behoefte in de regio. Op basis van de onderzoeken in het planMER denken we dat we 1100 woningen zorgvuldig in kunnen passen in Hattem. Een belangrijke voorwaarde is wel dat rijk en provincie werk maken van verlaging van de achtergrondbelasting voor stikstof. We zullen de plannen stap voor stap verder ontwikkelen en per locatie kijken welk type woning in welke aantallen inpasbaar is. We zetten extra in op woningen voor senioren en starters. En als er mogelijkheden ontstaan om de Hattemers een streepje voor te geven, dan zullen we die benutten.
- Ook zonnevelden en windenergie roepen kritische reacties op. Ook daar kiezen we voor een zorgvuldige benadering op basis van de constructieve zonneladder. Er is nog een wereld te winnen via zon op bestaande daken. Inpassing van kleine windturbines zullen we per geval nader afwegen. Het kwetsbare energienetwerk heeft onze aandacht.
- De ruimte voor meer dagrecreatie en verblijfsrecreatie baart een aantal mensen ook zorgen. Terwijl er ondernemers zijn die pleiten voor meer ruimte voor recreatie. In de Omgevingsvisie hebben we gekozen voor een bescheiden groei voor extensieve vormen van recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden kanoën) en kleinschalige verblijfsrecreatie (mincamping, B&B). We denken dat daarmee de positieve effecten opwegen tegen de mogelijk negatieve.

- Geluid is ook een onderwerp dat aanleiding geeft voor reacties. We herkennen de overlast en zullen ons in het verlengde van de Omgevingsvisie ook inspannen voor verdere beperking van de overlast. Binnen Hattem zijn we daar al druk mee bezig via verlaging van de maximum snelheid naar 30 km/u en stimulering van elektrisch rijden. Voor de snelwegen blijven we afhankelijk van de medewerking van Rijkswaterstaat.
- Biodiversiteit is ook een belangrijk onderwerp. We zullen dit waar mogelijk stimuleren en in ieder geval vertalen in ons eigen groenbeheer. We zullen er verder aandacht voor blijven vragen in onze gesprekken met de agrarische sector en de natuurorganisaties die gebieden beheren in Hattem.
- Ook komt het Roseboomspoor terug in een aantal zienswijzen. De reacties ondersteunen de koers om het Roseboomspoor exclusief te behouden en ontwikkelen voor langzaam verkeer (lopen, fietsen, paardrijden). Het Roseboomspoor kent een beperkt aantal delen waar het niet exclusief aangewezen is als fietspad, omdat dit noodzakelijk is voor de ontsluiting van bedrijven (b.v. Hippisch centrum Hattem), percelen, woningen of voorzieningen (volkstuinten). De delen die zijn aangewezen als fietspad zijn gesloten voor bromfietzers. Snorfietsen mogen hier wel gebruik van maken.
- Er zijn uitgebreide zienswijzen ingediend door Powered by Hattem (meer aandacht voor duurzame energie), HAVO (meer aandacht voor ondernemers in het centrum) en VLMH (kritisch op de afronding van het proces, landschap, stikstof / woningbouw, zonneveld op de vuilstort, wonen in de kernrand, recreatie (vooral in de Hoenwaard) en de basisinfo voor de planMER).
- Een tweetal zienswijzen is te laat ingediend. Vanwege het zelfbindende karakter van de Omgevingsvisie en het ontbreken van juridische consequenties (er is geen bezwaar en beroep mogelijk tegen de Omgevingsvisie) zijn deze reacties volwaardig verwerkt in deze Reactienota.

INHOUDSOPGAVE

bladzijde

SAMENVATTING

1. INLEIDING	1
2. TERINZAGELEGGING ONTWERPBESTEMMINGSPLAN	1
3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN	2
4. OVERZICHT AMBSTHALVE WIJZIGINGEN	4

Reactienota zienswijzen
Ontwerp-Omgevingsvisie

Zaaknummer 47446 / 1 februari 2022

1. INLEIDING

In deze Reactienota zijn de binnengekomen zienswijzen op Ontwerp-Omgevingsvisie samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. In het tweede hoofdstuk is eerst de procedure omschreven. Een samenvatting en de beantwoording van de zienswijzen zijn opgenomen in hoofdstuk 3. *Tot slot is in hoofdstuk 4 een overzicht opgenomen van wijzigingen die ambtshalve worden aangepast (optioneel).*

2. TERINZAGELEGGING ONTWERP-OMGEVINGSVISIE

Op grond van artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht kan eenieder bij de gemeenteraad schriftelijk of mondeling zijn/haar zienswijze op een Ontwerp-Omgevingsvisie naar voren brengen. Van de mogelijkheid tot een schriftelijke zienswijze hebben 45 Indieners gebruik gemaakt.

Het Ontwerp-Omgevingsvisie heeft van 21 oktober tot en met 1 december 2021 gedurende zes weken voor eenieder digitaal ter inzage gelegen op www.ruimtelijkeplannen.nl. Hiervan is vooraf openbare kennisgeving gedaan in de Nederlandse Staatscourant en in de Hattermer.

3. BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN

Bij de beantwoording van de zienswijzen wordt per indiener de zienswijze per onderdeel kort samengevat weergegeven. Dan volgt de gemeentelijke reactie op de betreffende de zienswijze en tenslotte wordt in een conclusie aangegeven in hoeverre de zienswijze aanleiding geeft tot een aanpassing van de Ontwerp-Omgevingsvisie.

3.1 Indiener 1 (namen weggehaald vanwege de privacy)

Onderwerp: Zonnepanelen op daken

Indiener:

Geeft aan dat er woningen zijn met rieten daken die zich niet lenen voor plaatsing van zonnepanelen. En vraagt de gemeenteraad om het mogelijk te maken om zonnepanelen op eigen grond aan te leggen en dit te stimuleren als de ruimte daarvoor beschikbaar is en het dak niet geschikt is voor plaatsing van zonnepanelen.

Indiener heeft de zienswijze op 19 januari telefonisch mondeling toegelicht. Daarbij bleek dat het eigen erf qua niet geschikt is voor plaatsing van zonnepanelen maar een aangrenzende schapenweide wel. Wellicht dat een deel van de schapenweide via een bestemmingswijziging bij het erf getrokken kan worden zodat inpassing van zonnepanelen mogelijk wordt.

Reactie gemeente:

In de Ontwerp-Omgevingsvisie is aangegeven dat zonnepanelen op daken een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de duurzame energievoorziening voor Hattem. Het voorstel van indiener ondersteunt dit beleid en wijst op een knelpunt dat we nog niet hadden benoemd. In het gesprek is verduidelijkt dat er een verschil is tussen een erf en een naastgelegen landbouwperceel.

Conclusie:

De zienswijze geeft aanleiding tot de volgende inhoudelijke aanpassingen: In de Ontwerp-Omgevingsvisie zullen wij de mogelijkheid opnemen voor het plaatsen van zonnepanelen voor eigen gebruik op het eigen erf bij de woning als het dak zich niet leent voor plaatsing van zonnepanelen (b.v. rieten dak). Aandachtspunten daarbij zijn een zorgvuldige landschappelijke inpassing en een redelijke verhouding van het aantal panelen tot de oppervlakte van het erf.

3.2 Indiener 2 Powered by Hattem

Onderwerp duurzame energie

Indiener:

Geeft aan dat:

- Het opstellen van een Omgevingsvisie een belangrijke stap is.
- De gemeente de energietransitie onderschat en het een illusie is te denken dat deze pijnloos kan verlopen.
- De gemeente onverantwoord handelt door geen ruimte te bieden voor grootschalige windturbines.
- De mogelijkheden voor zonneparken niet optimaal worden benut.
- Toe te juichen dat:

- De mogelijkheden voor zon op daken zoveel mogelijk worden benut
- Elektrische mobiliteit wordt bevorderd
- Mogelijkheden worden geboden voor een zonnepark op de voormalige vuilstort en zonnepanelen op parkeerterrein de Bleek

Indiener heeft zijn zienswijze op 18 januari mondeling toegelicht en daarbij benadrukt dat de ruimte voor grootschalige opwek van duurzame energie in de Omgevingsvisie te zeer wordt beperkt. PbH heeft begrip voor de bezwaren die er zijn maar vindt het belangrijk de mogelijkheden nader te onderzoeken. Daarbij kan goed gebruik gemaakt worden van de ervaringen die nu worden opgedaan met de windmolens langs de N50 in Oldebroek. Hoe groot is de overlast in de praktijk en de schade voor de vogels zoals de wespendif? Tot nu toe is de wespendif in Hattem nooit aangetroffen volgens de indiener. En bouwen aan draagvlak en een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten (zie bijvoorbeeld de samenwerking in Elburg/Oldebroek). Aan de andere kant kan de gemeente ook actief gebruik maken van de nieuwe mogelijkheden die per 1 juli ontstaan om bedrijven bij nieuwbouw te verplichten om zonnepanelen op hun daken aan te leggen. Al hoort daar wel de kanttekening bij dat de knelpunten in het energienetwerk opgelost moeten worden. Naar aanleiding van eerste verkenningen op De Bleek wordt voorgesteld om ook de mogelijkheden voor zonnepanelen op het parkeerterrein van de Marke te onderzoeken.

Reactie gemeente:

We hebben veel waardering voor de uitgebreide reactie van indiener die zelf een belangrijke bijdrage levert aan de energietransitie in Hattem. We hebben met deze Ontwerp-Omgevingsvisie een belangrijke stap willen zetten richting een duurzame energievoorziening. Daarbij hebben we rekening gehouden met de technische en juridische (geluid, schaduw, natuur) mogelijkheden en het draagvlak in Hattem. Dat heeft geleid tot het beleid zoals we dat hebben verwoord in de Ontwerp-Omgevingsvisie. We denken dat er met de bestaande mogelijkheden in samenwerking met Indiener de komende jaren veel winst te boeken is.

Wij hebben ons daarbij terdege gerealiseerd dat verdere stappen nodig zijn om te komen tot een energieneutrale gemeente en/of regio. Die zullen wij voorbereiden via de RES 2.0 en opeenvolgende documenten, waarbij wij ervan uit gaan dat de komende jaren de grenzen van de mogelijkheden verder worden afgetast en nieuwe en betere technieken beschikbaar komen. We hebben daarnaast bij de besprekingen met de Hattemse stakeholders aangegeven dat we graag de samenwerking met Powered by Hattem intensiveren, vooral om de mogelijkheden voor zon op dak verder te benutten. In het gesprek zijn ook enkele suggesties voor kleine aanpassingen van de Omgevingsvisie besproken (zie hierna).

Conclusie:

De zienswijze onderstreept het belang van de energietransitie en is aanleiding om de samenwerking met Indiener verder te versterken maar en geeft aanleiding voor de volgende aanpassingen in de Ontwerp Omgevingsvisie. Op pag. 40 naast de De Bleek ook het parkeerterrein van De Marke toevoegen als voorbeeld voor zonnepanelen. Bij de constructieve zonneladder op pag. 41 toevoegen. De mogelijkheden onderzoeken om bedrijven te verplichten bij nieuwbouw zonnepanelen op het dak toe te passen. Bij monitoring in hoofdstuk 5 specifiek als aandachtspunt toe te voegen. Het actief volgen van de effecten van de windmolens langs de N50 in Oldebroek.

3.3 Indiener 3

Onderwerp: Woningen in de kernrand

Indiener:

Indiener geeft aan dat er een mooie Omgevingsvisie voor ligt. En geeft aan het niet eens te zijn met het uitbreiden van het gebied Kernrand met nieuwe woningen en/of omzetten van de bestemming agrarische doeleinden in gebruiks-activiteit Wonen achten wij dan ook niet toelaatbaar. En verwijst daarbij naar de volgende passage in de Ontwerp-Omgevingsvisie Op pag. 63 van wordt over de Kernrand o.a. het volgende aangegeven:

- De kernrand aantrekkelijker maken om te wonen.
- De enken willen we juist open houden. De doorzichten over enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.
- In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Reactie gemeente:

Ook bij de online inloop-avond bleek dat de eerste zin van de aangehaalde passage onduidelijkheid veroorzaakt. Hier is niet de bedoeld om in de hele kernrand woningbouw mogelijk te maken. Het accent ligt op het aantrekkelijker maken van de kernrand. Binnen dat deelgebied zijn er in het noordwestelijke kampenlandschap wel mogelijkheden voor inpassing van enkele woningen, omdat ze juist daar kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. Daarbij zal per geval steeds een zorgvuldige afweging moeten worden gemaakt op basis van de landschappelijke kwaliteiten en andere aspecten zoals die in het afwegingskader staan benoemd. Een aantal initiatieven daarvoor is opgenomen in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied dat tegelijkertijd met de Ontwerp-Omgevingsvisie ter visie ligt.

Conclusie:

De zienswijze is aanleiding om de formulering van de eerste regel van het afwegingskader op pag. 63 te wijzigen in: De kernrand aantrekkelijker maken.

3.4 Indiener 4

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

(NB Onderstaande reactie is door een twintigtal inwoners afzonderlijk ingediend)

Indiener:

Indiener geeft aan dat er een mooie Omgevingsvisie voor ligt. En geeft aan dat het uitbreiden van het gebied Kernrand met nieuwe woningen in de kernrand het gebied voor bestaande bewoners minder aantrekkelijk maakt, pleit voor behoud van de openheid van de enken en is tegen het toestaan van nieuwe woningen in het kampenlandschap. En verwijst daarbij naar de volgende passage in de Ontwerp-Omgevingsvisie Op pag. 63 van wordt over de Kernrand o.a. het volgende aangegeven:

- De kernrand aantrekkelijker maken om te wonen.
- De enken willen we juist open houden. De doorzichten over enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.

- In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Indiener vraagt aandacht voor betaalbare woningen voor de Hattemers, ziet geen ruimte voor windturbines in Hattem en wijst op het gebrek aan aandacht voor de gevolgen van de energietransitie voor het energienetwerk.

Reactie gemeente:

Hier is niet bedoeld om in de hele kernrand woningbouw mogelijk te maken. Het accent ligt op het aantrekkelijker maken van de kernrand.

Binnen dat deelgebied zijn er in het noordwestelijke kampenlandschap wel mogelijkheden voor inpassing van losse woningen, omdat ze juist daar kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. Daarbij zal per geval steeds een zorgvuldige afweging worden gemaakt op basis van de landschappelijke kwaliteiten en ander aspecten zoals die in het afwegingskader staan benoemd. Een aantal initiatieven daarvoor is opgenomen in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied dat tegelijkertijd met de Ontwerp-Omgevingsvisie ter visie ligt.

Uit de gesprekken met diverse indieners blijkt dat de initiatieven in het Ontwerp-Chw. Bestemmingsplan Buitengebied een flinke impact hebben. We begrijpen dat, omdat het oude Bestemmingsplan heel terughoudend was bij het toestaan van nieuwe woningen. Wij denken dat met een zorgvuldige afweging op basis van de afwegingskaders in de Omgevingsvisie en het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied nieuwe ontwikkelingen, zoals woningen, kunnen bijdragen aan de kwaliteiten van vooral het kampenlandschap. Mede naar aanleiding van de zienswijzen is een extra stedenbouwkundige toets uitgevoerd voor de initiatieven in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die toets zal bij de voorbereiding van de vaststelling van het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Voor windturbines is in de Omgevingsvisie slechts zeer beperkt ruimte geboden. Alleen voor kleinere windmolens die individueel nader afgewogen moeten worden. Dit is een voortzetting van het reeds eerder door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader hernieuwbare energie.

In de Omgevingsvisie is op meerdere plekken aangegeven dat het van belang is om betaalbare woningen te bouwen voor jong en oud. Er ligt nu een voorstel bij de Tweede Kamer dat gemeenten de mogelijkheid biedt voorrang te geven aan eigen inwoners voor sociale nieuwbouwwoningen tot 355.000 euro (grens NHG 2022). Maximaal 30 procent van de woningen mag via deze voorrangregeling worden toegewezen. Volgens het voorstel mag een gemeente ook voorrang geven aan mensen die er nog niet wonen, maar die wel een economische binding met de plaats hebben. Het is de vraag wat precies de mogelijkheden voor Hattem zijn omdat nu in de praktijk circa 70% van de koopwoningen al naar Hattemers gaat. Meer duidelijkheid zal worden geboden in het Programma Wonen/ De Woonvisie die in 2022 wordt voorbereid.

Het knelpunt van het energienetwerk bij de vormgeving van de energietransitie is algemeen bekend. We zijn met Liander in gesprek over de lokale knelpunten. Liander geeft aan dat wanneer we tijdig (3-5 jaar vooruit) aangeven wat de wensen zijn, zij in staat zijn deze te realiseren binnen de kaders en prioriteiten die ze dan hebben. Samen met Liander en de regio werken we aan een Energie Strategie Actie Plan (ESAP) om alle knelpunten voor energieopwek en warmte tijdig in kaart te hebben. De sturingsmogelijkheden van de gemeente op dat vlak zijn beperkt. Maar het is terecht dat daar aandacht voor gevraagd wordt.

Conclusie:

De zienswijze is aanleiding om de formulering van de eerste regel van het afwegingskader op pag. 63 te wijzigen in: De kernrand aantrekkelijker maken. Deze zienswijze is mede aanleiding voor de voorgestelde ambtelijke wijziging in par 4.3 van deze Reactienota. Voorgesteld wordt in een aanvulling op het planMER en in de Omgevingsvisie aandacht te besteden aan het belang van de uitbreiding van het energienetwerk voor de energietransitie. We zullen de mogelijkheden voor het bij voorrang toewijzen van woningen aan eigen inwoners en/of mensen met een economische binding zorgvuldig bestuderen en waar mogelijk verwerken in het nog uit te werken programma wonen / de woonvisie. De gemeenteraad heeft ons in oktober 2021 daarvoor de bouwstenen al aangereikt.

3.5 Indiener 5**Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere,***Indiener:*

De zienswijze is een kopie van die van indiener 4

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.6 Indiener 6**Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere***Indiener:*

De zienswijze is een kopie van de zienswijze die is ingediend door Indiener 4. Indiener heeft zijn zienswijze in een gesprek op 14 januari 2022 mondeling toegelicht. Daarbij bleek dat indiener vooral bezwaren heeft tegen de nieuwe woningen die via het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. Het gaat vooral om nieuwe woningen in de directe omgeving van de woning van de indiener. Voor enkele initiatieven die worden gecombineerd met sloop en/of mantelzorg is wel begrip. Maar indiener plaatst wel vraagtekens bij de zorgvuldigheid van de afwegingen. Na een lange aanloop lijkt de besluitvorming nu (te) snel te worden afgerond.

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4. Mede naar aanleiding van de zienswijzen wordt een aanvullende stedenbouwkundige toets uitgevoerd op de initiatieven in het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die wordt bij de voorbereiding van de besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.7 Indiener 7

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze die is ingediend door Indiener 4

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.8 Indiener 8

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

Geeft aan dat er een mooie Omgevingsvisie voor ligt maar dat er een te sterk accent wordt gelegd op economische groei en vraagt aandacht voor realiteitszin, rentmeesterschap en klimaatverandering.

Indiener geeft aan het aantal nieuwe te bouwen woningen te willen beperken tot 600 en bij woningen tot een bepaalde prijsklasse de verkoop te willen koppelen aan een economische binding met Hattem.

Indiener geeft ook aan dat het uitbreiden van het gebied Kernrand met nieuwe woningen in de kernrand het gebied voor bestaande bewoners minder aantrekkelijk maakt, pleit voor behoud van de openheid van de enken en is tegen het toestaan van nieuwe woningen in het kampenlandschap. En verwijst daarbij naar de volgende passage in de Ontwerp-Omgevingsvisie

Op Blz. 63 van wordt over de Kernrand o.a. het volgende aangegeven:

- De kernrand aantrekkelijker maken om te wonen.
- De enken willen we juist open houden. De doorzichten over enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.
- In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Indiener vraagt aandacht voor betaalbare woningen voor de Hattemers, ziet geen ruimte voor windturbines in Hattem en wijst op het gebrek aan aandacht voor de gevolgen van de energietransitie voor het energie-netwerk.

Reactie gemeente:

De reactie is in belangrijke mate een kopie van de reactie van indiener 4. We verwijzen daarvoor naar onze eerder reactie.

We begrijpen uit het gesprek dat er sprake is van een mogelijk grote verandering in de directe woonomgeving. Daar waar het oude Bestemmingsplan Buitengebied heel terughoudend was met het toestaan van nieuwe woningen. Mede naar aanleiding van de zienswijzen is een extra stedenbouwkundige toets uitgevoerd voor de initiatieven in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die toets zal bij de voorbereiding van de vaststelling van het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Aanvullend wordt aandacht gevraagd voor realiteitszin, rentmeesterschap en klimaatverandering. In de Omgevingsvisie zijn op basis van een uitgebreid participatieproces en een uitgebreide beschrijving van de kwaliteiten keuzes gemaakt voor de toekomst van Hattem. Die keuze geven invulling aan een aantal belangrijke vraagstukken van deze tijd op het gebied van woningbouw, energietransitie en klimaatverandering. Wij denken dat de Omgevingsvisie getuigt van realiteitszin en rentmeesterschap. Voor wat betreft klimaatverandering wordt de zienswijze van indiener ondersteund door het advies van de commissie voor de m.e.r. . De Commissie heeft gevraagd extra aandacht te besteden aan de mogelijke gevolgen van klimaatverandering.

Wat het aantal woningen betreft is er op basis van de lokale en regionale woningbehoefte, de uitkomsten van de participatie en het planMER voor gekozen om ruimte te bieden voor 1100 woningen. De locaties daarvoor zullen de komende tijd verder zorgvuldig worden onderzocht en afgewogen.

Indiener heeft de zienswijze op 19 januari mondeling toegelicht. Daarbij is aangegeven dat indieners en hun burens groot verlies van woongenot vrezen als de bouwplannen in de directe omgeving doorgaan. Indieners voelen zich ook overvallen vanwege de gebrekkige communicatie vanuit de gemeente en de betreffende initiatiefnemers. Indieners vrezen dat meer woningen zullen leiden tot meer verkeer en verkeersonveiligheid

Conclusie:

In het gesprek is aangegeven dat de concrete initiatieven vooral in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied zullen worden beoordeeld en dat daarvoor ook nog een aanvullende stedenbouwkundige toets wordt gemaakt, voordat het Bestemmingsplan kan worden vastgesteld. Daarna zal ook nog een bouwvergunning aangevraagd en verleend moeten worden. Het is jammer dat de communicatie niet altijd even zorgvuldig is geweest dat trekken wij ons aan. Maar er ligt ook een verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemers.

In een aanvulling op het planMER zullen we extra aandacht besteden aan de mogelijke gevolgen van klimaatverandering voor de toekomst van Hattem. De zienswijze geeft geen aanleiding de ambities qua aantal woningen in de Omgevingsvisie bij te stellen.

3.9 Indiener 9

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze die is ingediend door Indiener 4

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.10 Indiener 10

Onderwerp: Woningen in het Kampenlandschap

Indiener:

Indiener heeft waardering voor de Omgevingsvisie. Indiener geeft aan dat in de Omgevingsvisie het accent te sterk ligt op economisch groei. En geeft aan het aantal nieuwe woningen te willen beperken tot 600 en deze te realiseren op 't Veen. Indiener is tegen het toestaan van nieuwe woningen buiten de huidige bouwkeuzes in het Kampenlandschap.

Reactie gemeente:

In de Omgevingsvisie hebben we op basis van de kwaliteiten van Hattem, de uitkomsten van de participatie en de uitkomsten van de onderzoeken een zorgvuldige koers voor de toekomst van Hattem bepaald. Daarin ligt het accent op het oplossen van de knelpunten op de woningmarkt en een duurzame ontwikkeling. Er is veel aandacht voor de energietransitie, klimaatadaptatie en groen

De beoogde economische ontwikkeling is zeer genuanceerd. Er is bijvoorbeeld geen ruimte geboden voor een nieuw bedrijfsterrein. Het accent ligt op uitplaatsing van bedrijven uit de kern en ontwikkeling van de bestaande terreinen Netelhorst en H2O.

Voor wat betreft de woningen in het kampenlandschap delen we de mening van indiener dat we zorgvuldig met de kwaliteiten van het buitengebied en het kampenlandschap moeten omgaan. Daarom hebben we in de Omgevingsvisie (en het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied) de kwaliteiten van het buitengebied en het kampenlandschap zorgvuldig beschreven en uitgewerkt hoe een beperkt aantal nieuwe woningen kan bijdragen aan de kwaliteiten van het gebied.

Conclusie:

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Ontwerp-Omgevingsvisie

3.11 Indiener 11

Onderwerp: Woningen in de Kernrand en andere

Indiener:

Geeft aan dat er een mooie Omgevingsvisie voor ligt. Geeft aan dat het uitbreiden van het gebied Kernrand met nieuwe woningen in de kernrand het gebied voor bestaande bewoners minder aantrekkelijk maakt, pleit voor behoud van de openheid van de enken en is tegen het toestaan van nieuwe woningen in het kampenlandschap. En verwijst daarbij naar de volgende passage in de Ontwerp-Omgevingsvisie

Op Blz. 63 van wordt over de Kernrand o.a. het volgende aangegeven:

- De kernrand aantrekkelijker maken om te wonen.
- De enken willen we juist open houden. De doorzichten over enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.
- In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Indiener vraagt aandacht voor betaalbare woningen voor de Hattemers, ziet geen ruimte voor windturbines in Hattem en wijst op het gebrek aan aandacht voor de gevolgen van de energietransitie voor het energienetwerk.

Indiener is voor ontwikkeling van het Roseboomspoor en pleit voor exclusief gebruik voor fietsers (geen bromfietsers) en pleit voor een apart ruiterspad (zonder onteigening en woningbouw).

Indiener vraagt het eventueel verdwijnen van beschermde diersoorten te betrekken bij de afweging van de toekomstige woningbouwplannen.

Indiener heeft zijn zienswijze op 20 januari 2022 telefonisch mondeling toegelicht. Indiener heeft daarbij benadrukt dat hij vooral vreest voor verlies van ecologische en landschappelijke kwaliteiten bij de ontwikkeling van alle initiatieven voor woningbouw in het buitengebied. Bij de verdere ontwikkeling van het Roseboomspoor tot fietspad heeft indiener de suggestie gedaan om dit in de buurt van het Vijzelpad óp de voormalige spoordijk te doen in plaats van er naast.

Reactie gemeente:

In aanvulling op onze reactie op zienswijze van indiener 4 gaan we in op het Roseboomspoor en de beschermde diersoorten. In de Omgevingsvisie is expliciet aangegeven het Roseboomspoor verder zal worden ontwikkeld als langzaamverkeer-verbinding en expliciet voor fietsers. In de bermen is ruimte voor medegebruik door ruiters. Het Roseboomspoor kent een beperkt aantal delen waar het niet exclusief aangewezen is als fietspad, omdat dit noodzakelijk is voor de ontsluiting van bedrijven (b.v. Hippisch centrum Hattem), percelen, woningen of voorzieningen (volkstuinten). De delen die zijn aangewezen als fietspad zijn gesloten voor bromfietsers. Snorfietzen mogen hier wel gebruik van maken.

Via het planMER is aandacht besteed aan het mogelijk verdwijnen van beschermde diersoorten. Ook bij de verdere voorbereiding van woningbouwplannen zal sprake zijn van wettelijke bescherming van de beschermde soorten, die aanwezig zijn op de betreffende locaties.

In het gesprek is aangegeven dat naar aanleiding van de vele zienswijzen een aanvullende stedenbouwkundige toets wordt uitgevoerd voor de initiatieven voor woningen in het buitengebied. Indiener is bedankt voor de suggestie voor de aanleg van het fietspad op het tracé van het Roseboomspoor.

Conclusie:

Voorliggende zienswijze is – de behoudens de aanpassingen naar aanleiding van zienswijze van indiener 4 - geen reden tot aanpassing van de Ontwerp-Omgevingsvisie.

3.12 Indiener 12

Onderwerp: Woningen in de Kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is in grote lijnen een kopie van de zienswijze van indiener 4 en 11. Aanvullend geeft Indiener aan dat het aantal woningen met maximaal 600 mag toenemen en dat Hattem geen bijdrage hoeft te leveren aan de regionale behoefte (via de 1100 woningen).

Indiener pleit ook voor het bouwen van woningen exclusief voor Hattemers en is tegen het toelaten van flexibele woonvormen vanwege mogelijke verrommeling.

Indiener geeft aan dat bouwen in de kernrand zal leiden tot waardedaling van de bestaande woningen en dat voorzien moet worden in vergoeding van planschade. En indiener vraagt of een gedetailleerd beeld van de zoekgebieden kaart op (fig. 5.2 pg 46) in het planMER kan worden opgenomen.

Indiener heeft op 18 januari samen met indiener 40 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de zienswijze mondeling toelichten. Daarin is breed gesproken over de kaders die van

toepassing zijn op de Omgevingsvisie (Zoals geluidnormen, Natura 2000 en het Gelders Natuurnetwerk) en over de argumenten om de nieuwe woningen zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom te realiseren (dichtbij voorzieningen, ook om lopen en fietsen te stimuleren). Voor dat laatste zal ook een kaartbeeld met de scholen en IKC's worden toegevoegd. Ook is gesproken over de mogelijkheid om van de Hollewand een fietsstraat te maken als onderdeel van de doorgaande fietsverbinding naar Zwolle.

Reactie gemeente:

Zie ook onze reactie op zienswijze 4 en 11

Aanvullend: het is op voorhand niet te voorzien of de realisatie van woningen in de zoekgebieden zal leiden tot planschade. Maar zoals gebruikelijk zal bij de vastlegging in een Bestemmingsplan of omgevingsplan worden voorzien in de mogelijkheden voor het indienen van verzoeken voor vergoeding van planschade.

De zoekgebieden in figuur 5.2 zijn indicatief bedoeld. De exacte grenzen zijn voor deze eerste beoordeling niet relevant. De digitale versie van het planMER biedt mogelijkheden om in te zoomen op de begrenzing om meer duidelijkheid te krijgen over de ligging van de zoekgebieden. De Hollewand wordt nu inderdaad al veel gebruikt als fietsroute en wordt met de komst van het IKC mogelijk ook drukker qua autoverkeer.

Conclusie:

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Ontwerp-Omgevingsvisie. Op pag. 47 bij de hoofd fietsstructuur toevoegen: de mogelijkheden onderzoeken om van de Hollewand een fietsstraat te maken.

3.13 Indiener 13

Onderwerp: Kaartbeelden, recreatie, wonen voor senioren, groen e.a.

Indieners:

Geven aan dat de kaartbeelden niet goed te lezen zijn en er daarmee onduidelijkheid bestaat over de toekomst van 'De Berg' in Hattem. De bewoners pleiten voor behoud van de natuurlijke omgeving op de Berg. Ze vragen verduidelijking van het begrip kleinschalige verblijfsrecreatie. Vragen zich af wat 'het kan wel' betekent in de praktijk. Onderstrepen de in de Omgevingsvisie beschreven kwaliteiten, maar vragen zich af of in de Omgevingsvisie aan die beschrijving wordt voldaan bijvoorbeeld ter versterking van de weidevogels in de Hoenwaard.

Indieners wijzen op de vele inbraken bij vrijstaande woningen en vragen aandacht voor passende woningen voor senioren (inclusief oudere alleenstaanden) zodat de doorstroming op gang kan komen.

Indieners vragen verduidelijking van het begrip 'toegankelijke groene plek' binnen 300m. Ze ondersteunen de beoogde vergroening van Hattem maar pleiten wel voor passende inheemse soorten en het voorkomen van overlast door b.v. zwijnen en dassen. Ze houden een pleidooi voor een bebouwingsvrije strook op het tracé van de (ondergronds te leggen) hoogspanningsleidingen.

Indieners zijn tegen grootschalige detailhandel op 't Veen. En alleen voor extra ontmoetingsplekken waar daar behoefte aan is.

Veel van de koers voor de Veluwerand wordt ondersteund door de indieners en ze pleiten voor vastlegging van een natuurbestemming voor die locaties waar sportvoorzieningen mochten worden uitgeplaatst.

Ze ondersteunen ook de koers voor het Apeldoorns kanaal maar pleiten voor het vrijwaren van gemotoriseerde waterrecreatie zoals jetski's.

Indieners hebben hun zienswijze in een gesprek op 20 januari 2022 mondeling toegelicht en aangegeven dat de kern van hun zienswijze is dat ze willen dat Berg en bos blijft wat het is. In het gesprek wordt expliciet de aandacht gevraagd voor de onduidelijkheid voor de kaarten, de relatie tussen de Groenstructuurvisie en de Omgevingsvisie, recreatie, toegankelijk groen binnen 300 m en de ecologische kwaliteiten van het Apeldoorns kanaal. Verder vragen indieners in het algemeen aandacht voor de juridische borging en begrenzing van de beschreven ontwikkelingen.

Reactie gemeente:

We hebben er begrip voor dat er behoefte is aan meer duidelijkheid over de directe woonomgeving. Enerzijds biedt de zoom-functie bij de digitale documenten de mogelijkheid om een scherp beeld te krijgen. Anderzijds is de Omgevingsvisie een visie op hoofdlijnen en niet bedoeld om op kavelniveau duidelijkheid te creëren over de toekomstige functie van een gebied, daarvoor is het Bestemmingsplan en op termijn het omgevingsplan bedoeld. Het begrip kleinschalige verblijfsrecreatie is verbonden aan de begrippen minicamping en bed & breakfast, daarmee zijn een paar heldere voorbeelden gegeven van ontwikkelingen waar we aan denken.

Het is vervelend dat kennelijk sprake is van veel woninginbraken. Als een verbetering van de doorstroming van senioren naar een passende woning een bijdrage kan leveren aan een hoger gevoel van veiligheid, dan voorziet de Omgevingsvisie daarin.

Het begrip toegankelijke groene plek is vrij letterlijk bedoeld. Voor de gezondheid van de Hattemers is groen in de directe woonomgeving belangrijk. Daar is een afstand van 300m (5 min lopen) aan gekoppeld. Met toegankelijk wordt bedoeld dat deze ook goed bereikbaar is voor mensen met een beperking, ouderen en mensen met bijvoorbeeld een kinderwagen. Op veel plekken in Hattem is een dergelijke toegankelijke groene plek binnen 300m al aanwezig. Ook voor hoogspanningsleidingen die onder de grond worden gebracht is een bebouwings-vrije strook wettelijk verplicht, dus de Omgevingsvisie hoeft daarin niet te voorzien.

Voor 't Veen is al langer een transformatie in voorbereiding die voorziet in meer ruimte voor woningbouw en beperking van eventuele hinder door het uitplaatsen van bedrijven. Grootschalige detailhandel past in die ontwikkeling omdat deze weinig hinder/overlast veroorzaakt voor de directe (woon)omgeving.

Het is mooi dat de koers voor de Veluwerand wordt ondersteund. Het vastleggen van een natuurbestemming bij eventuele uitplaatsing van sportvoorzieningen voert nu te ver. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat gezocht wordt naar een invulling passend bij de koers voor het gebied, waar naast natuur ook ruimte is voor sport, recreatie en wonen. Het Apeldoorns kanaal is inderdaad geen geschikte plek voor snel varen. Het ligt ook niet voor de hand om daar mogelijkheden voor te creëren.

In het gesprek is aan de hand van de digitale versie van de Omgevingsvisie ingezoomd op de gebiedsgrenzen en de ligging van 'de Berg'. Aangegeven is dat de Omgevingsvisie een visie op hoofdlijnen is en daarom geen gedetailleerde kaarten en juridische borging kent. Daarvoor is het Omgevingsplan bedoeld, waarmee in 2022 gestart zal worden. Aangegeven is dat recreatie en toerisme belangrijk is voor de economie van Hattem en daarom mogelijkheden worden geboden voor kleinschalige verblijfsrecreatie en dagrecreatie (wandelen, fietsen). Overigens is door de provincie recent een voorstel uitgewerkt voor zonerings, waarbij scherp gekeken is naar de mogelijkheden voor recreatie in relatie tot de kwetsbaarheid van de natuur.

Een eerste analyse van de 300 m afstandsnorm voor toegankelijk groen laat zien dat circa 85% van Hattem er al aan voldoet, dus we verwachten niet dat die norm zal leiden tot

knelpunten. Aangegeven is dat het toestaan van snel varen op het Apeldoorns kanaal niet aan de orde is, dus gebruik door jetski's is daar niet te verwachten.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.14 Indiener 14

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

Geeft aan dat er een mooie Omgevingsvisie voor ligt. Indiener geeft ook aan dat het uitbreiden van het gebied Kernrand met nieuwe woningen in de kernrand het gebied voor bestaande bewoners minder aantrekkelijk maakt, pleit voor behoud van de openheid van de enken en is tegen het toestaan van nieuwe woningen in het kampenlandschap. En indiener verwijst daarbij naar de volgende passage in de Ontwerp-Omgevingsvisie

Op Blz. 63 van wordt over de Kernrand o.a. het volgende aangegeven:

- De kernrand aantrekkelijker maken om te wonen.
- De enken willen we juist open houden. De doorzichten over enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.
- In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Indiener vraag aandacht voor betaalbare woningen voor de Hattemers.

Reactie gemeente:

De zienswijze is een kopie van zienswijze van indiener nr. 4 met uitzondering van de onderdelen windenergie en energienetwerk

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.15 Indiener 15

Onderwerp: Economie, wonen en landschap

Indiener:

Geeft aan, dat er in de Omgevingsvisie te veel wordt ingezet op economische ontwikkeling en is tegen het bouwen van woningen in agrarisch gebied. Indiener pleit voor behoud van de doorzichten op de Enken en naar het Roseboomspoor. Indiener geeft aan dat er te veel gezinswoningen worden gebouwd, die inwoners van buiten Hattem trekken en te weinig woningen voor starters en senioren.

Reactie gemeente:

We hebben in de Omgevingsvisie veel aandacht besteed aan de landschappelijke kwaliteiten van Hattem en de mogelijkheden voor behoud en versterking. Dit is concreet vertaald in de koers voor de toekomst. We hebben ervoor gekozen geen nieuwe bedrijfsterreinen aan te

wijzen en de zoeklocaties voor woningbouw binnen de bebouwde kom of dicht daar tegenaan te realiseren.

Aanvullend is er in het buitengebied of incidenteel ruimte voor inpassing van een woning, maar alleen na een zorgvuldige afweging en met het oog op versterking van de landschappelijke kwaliteiten, bijvoorbeeld in het kampenlandschap. Voor de enken is ons beleid ook gericht op behoud van de openheid en bestaande kwaliteiten.

Wat de woningbouw betreft besteden we extra aandacht aan woningen voor senioren en starters. Dit zullen we in 2022 verder uitwerken in het programma wonen/ de woonvisie voor enkele concrete locaties, zoals deze op de kaart op pag. 38 zijn aangegeven.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.16 Indiener 16

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener nr. 4. Aanvullend geeft Indiener aan geen bebouwing te willen op Maisland (par 6.2.4. en Grasland (6.2.41).

Indiener heeft zijn zienswijze op 14 januari 2022 telefonisch toegelicht. Daarbij bleek dat indiener vooral bezwaren heeft tegen de nieuwe woningen die via het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. Het gaat vooral om nieuwe woningen in de directe omgeving van de woning van de indiener. Daar heeft indiener grote bezwaren tegen, vanwege verlies aan uitzicht en mogelijk belemmering van het transportbedrijf van indiener.

Reactie gemeente:

Zie ook reactie indiener nr. 4.

Mede naar aanleiding van de zienswijzen wordt een aanvullende stedenbouwkundige toets uitgevoerd op de initiatieven in het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die wordt bij de voorbereiding van de besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

De reactie ten aanzien van bebouwing op grasland en maisland lijken betrekking te hebben op het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied, dat vrijwel tegelijkertijd ter inzage is gelegd. We zullen daar inhoudelijk ingaan op dit onderdeel van de zienswijze.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.17 Indiener 17

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener nr. 4.

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.18 Indiener 18

Onderwerp: Coulissenlandschap

Indieners:

Maken complimenten voor de grondigheid waarmee de Omgevingsvisie is opgesteld. En geven aan dat de begrenzing van de Veluwerand niet altijd duidelijk is. En pleiten voor het vrijwaren van de Veluwerand van toekomstige bebouwing (B&B en uitbreiding Molecatengroep) en activiteiten ter bescherming van het coulissenlandschap en de natuur. Indieners hebben hun zienswijze in een gesprek op 14 januari 2022 mondeling toegelicht. Daarbij is vooral gesproken over de mogelijkheden om ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen met behoud van de (groene) kwaliteiten van het gebied.

Reactie gemeente:

Door in de digitale versie in te zoomen ontstaat er een vrij duidelijk beeld van de gebiedsbegrenzing. De Omgevingsvisie is echter een visie op hoofdlijnen waarbij de exacte begrenzing op kavelniveau niet noodzakelijk is. Die komt aan bod bij de vertaling naar een Omgevingsplan.

De koers voor de Veluwerand bouwt in grote lijnen voort op de huidige situatie waarbij sprake is van wonen, sport en recreatie in een groene omgeving. Rekening houdend met die groene context is er beperkt ontwikkelingsruimte geboden. We denken dat we daarmee een passende koers voor dit gebied hebben beschreven.

Conclusie:

Zienswijze is aanleiding voor aanpassing van de Omgevingsvisie. De formulering over Molecaten op pagina 71 wordt aangevuld tot: Molecaten (binnen de bestaande terreinen).

3.19 Indiener 19 HAVO

Onderwerp: Detailhandel, binnenstad

Indiener:

Heeft een pro forma zienswijze ingediend en vraagt een redelijke termijn om de onderbouwing c.q. inhoudelijke bezwaren in te dienen. Deze onderbouwing is ingediend op 9 december 2021.

Indiener heeft waardering voor de inzet om te komen tot vaststelling van de wettelijk vereiste Omgevingsverordening (red: Omgevingsvisie). Indiener geeft aan dat de Omgevingsvisie wel meer is dan een zelfbindend document en vraagt om verduidelijking van het begrip landelijke formules (p29)

Indiener pleit voor meer visie en ambitie en het benadrukken van de maatschappelijke en economische meerwaarde van de detailhandel voor Hattem. Indiener pleit een verbod voor elke vorm van detailhandel buiten het centrum. En pleit voor het weren van woonfuncties en kantoren in de binnenstad op de begane grond. Indiener verwijst naar de zienswijze die eerder is ingediend tegen de vestiging van de Lidl, waarin wordt verwezen naar de Detailhandelvisie 'De vesting centraal'. Indiener roept op 'kwalitatief hoogwaardig kernwinkelgebied' te vertalen in visies, ambities en een afwegingskader.

Indiener onderschrijft de ambities voor recreatie en toerisme maar zou deze willen versterken door elementen uit het Actieplan Recreatie en Toerisme over te nemen in de Omgevingsvisie. Indiener denkt aan ruimte voor een camping, een bungalowpark dan wel andere leisure concepten.

Indiener vraagt een onderbouwing van het voorstel om te komen tot één marketingorganisatie. En Indiener pleit voor meer aandacht voor de parkeergarage bij het thema parkeren i.r.t. tot de toenemende mobiliteit.

Indien heeft zijn zienswijze mondeling toegelicht op 18 januari. Daarbij is benadrukt dat indiener al langere tijd zorgen heeft over het weglekken van detailhandel uit de binnenstad. Het standpunt van indiener is in het verleden meerdere malen besproken. Aangegeven is dat de Omgevingsvisie wel de belangrijke en centrale positie van de binnenstad onderschrijft en ondersteunt maar voor grootschalige detailhandel vooral kijkt naar gebieden buiten de binnenstad. Indiener geeft aan dat de detailhandel als gevolg van de coronapandemie en de versnelde ontwikkeling van onlineshopping onder druk staat en wil graag in gesprek met de gemeente hoe de 'investeringen in de binnenstad', zoals die genoemd staan in de Omgevingsvisie, de komende jaren gestalte kunnen krijgen.

Verder is gesproken over verduidelijking van de begrippen landelijke formules (zijn er weinig in Hattem) en het zelfbindende karakter (komt rechtstreeks uit de Omgevingswet). Indiener geeft voorts aan dat fusie van de ondernemersverenigingen in Hattem niet op korte termijn te verwachten is maar dat er wel actief wordt samengewerkt.

Reactie gemeente:

Het begrip landelijke formules verwijst naar winkelketens die op veel plaatsen in het land vestigingen hebben. Die vormen vaak een stabiele factor in het winkelaanbod. In combinatie met de unieke Hattemse detailhandel vormen ze de kracht van het winkelaanbod in Hattem. We onderstrepen van harte de grote maatschappelijke en economische meerwaarde van de detailhandel voor de binnenstad van Hattem en de hele gemeente. We hebben die ook expliciet beschreven in de uitwerking voor de binnenstad. En in 2021 is hard gewerkt aan versterking van de kwaliteiten van de binnenstad.

Het is echter een feit dat door een toename van het online winkelen de detailhandel onder druk komt te staan. Om leegstand te voorkomen is het van belang tijdig na te denken over alternatieven, mocht dit zich voordoen in Hattem. Maar vooralsnog zullen we de detailhandel in Hattem waar mogelijk ondersteunen. In het kernwinkelgebied (Kruisstraat, Kerkstraat) is

wonen op de begane grond niet toegestaan in de Omgevingsvisie. Gezien de recente aandacht die is besteed aan de binnenstad hebben we op korte termijn niet het voornemen om de detailhandelvisie te actualiseren. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan gaan we daarover graag met de HAVO in gesprek.

We onderschrijven het belang van ontwikkeling van toerisme en recreatie. Daar bieden we in de Omgevingsvisie ook ruimte voor, maar wel binnen de randvoorwaarden van die kwalitatief hoogwaardige omgeving en de fraaie binnenstad die het zo aantrekkelijk maken om in en om Hattem te recreëren.

Voor wat betreft de bundeling van de krachten qua marketing en ondernemers is onze verwachting dat die kan bijdragen aan een scherper en meer eenduidig profiel van Hattem op het gebied van economie, recreatie en toerisme. Indiener vraagt terecht aandacht voor de parkeergarage aan het Tinneplein.

Er is recent veel geïnvesteerd in de binnenstad, tegelijkertijd onderkennen we dat de Hattemse economie en de detailhandel een zware periode doormaken als gevolg van de pandemie.

Voorts gaan wij graag in gesprek met de ondernemers in Hattem over de vertaling van de ambities uit de Omgevingsvisie in concrete acties. We zullen elkaar in ieder geval spreken bij de vertaling van de Omgevingsvisie in het Omgevingsplan. Wellicht kunnen we nieuwe afspraken maken met de HAVO bij de herziening van het convenant dat we met elkaar hebben.

Conclusie:

We zullen de parkeergarage aan het Tinneplein toevoegen aan de opsomming op pag. 55 in de Ontwerp-Omgevingsvisie.

We zullen het overleg met de ondernemersverenigingen als concrete actie opnemen in hoofdstuk 5 op pag. 85 onder de opsomming van de programma's met de volgende formulering:

“Samen met de ondernemersverenigingen en ons regionale partners zullen we onderzoeken hoe we de economie van Hattem kunnen versterken na de afvlakking van de COVID-pandemie, bijvoorbeeld in de vorm van vernieuwing van convenanten of een programma economie”.

3.20 Indiener 20

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

Zienswijze is een kopie van zienswijze van indiener 4.

Reactie gemeente:

Zie reactie zienswijze Indiener 4

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.21 Indiener 21

Onderwerp: Woningen in het kampenlandschap

Indiener:

Geeft aan het vreemd te vinden dat er in het waardevolle kampenlandschap ruimte wordt geboden voor nieuwe woningen en pleit ervoor om:

- Zuinig om te gaan met het karaktervolle buitengebied en behoud van het open landschap in het algemeen belang. Woningen kunnen ook elders gebouwd worden.
- Vraagt aandacht voor de willekeur waarmee op bepaalde percelen al dan niet woningbouw mogelijk wordt gemaakt

Reactie gemeente:

We zijn het met Indiener eens dat het van belang is om zuinig om te gaan met de kwaliteiten van de buitengebied en het kampenlandschap. Maar zoals uit de beschrijving blijkt is er juist in het kampenlandschap ruimte voor versterking van het landschap door een combinatie van het weghalen van minder fraaie bebouwing, het zorgvuldig inpassen van woningen en herstel van landschapselementen. Die lijn is niet nieuw en ook al terug te vinden in de Structuurvisie gemeente Hattem 2025. De Ontwerp-Omgevingsvisie en het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied zetten die lijn voort. In de Ontwerp-Omgevingsvisie en het Ontwerp-Chw. Bestemmingsplan Buitengebied zijn afwegingskaders opgenomen die objectief beschrijven onder welke voorwaarde initiatieven, zoals het bouwen van een woning, mogelijk zijn.

Conclusie:

De zienswijze is mede aanleiding voor de ambtelijke wijziging in paragraaf 4.3 van deze Reactienota.

3.22 Indiener 22

Onderwerp: Woningen in het buitengebied

Indiener:

Geeft in een uitgebreide reactie een analyse van de Omgevingsvisie in relatie tot het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied en constateert dat beide documenten de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied expliciet benoemen. In de Omgevingsvisie is dit op hoofdlijnen vertaald in de ambitie om deze te behouden en ontwikkelen, dat is prima. In het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied is een 30-tal initiatieven voor woningbouw opgenomen die volgens indiener op gespannen voet staan met het behoud van de kwaliteiten van het buitengebied.

Indiener roept op om zuinig te zijn op het buitengebied. De initiatieven in het buitengebied (vooral woningen, Bestemmingsplan) zijn niet nodig om te voorzien in de woonbehoefte en lijken willekeurig te zijn beoordeeld. Het afwegingskader op p 63 is volgens Indiener onevenwichtig.

Indiener heeft zijn zienswijze op 20 januari mondeling toegelicht en daarbij ook toegelicht waarom hij vindt dat het afwegingskader voor de initiatieven onvoldoende bescherming biedt voor de kwaliteiten van het buitengebied. Rood voor rood biedt goede mogelijkheden om kwaliteit toe te voegen in het kampenlandschap. Maar bij de meeste initiatieven ontbreekt deze component. Voor enkele initiatieven (zorg, bedrijfswoning) zijn wel argumenten te vinden, maar voor de meeste zijn deze volgens indiener te dun. De initiatieven leiden ook tot grondspeculatie, wat bestaande functies in het gebied onder druk zet.

Reactie gemeente:

We onderschrijven de wens van indiener om zuinig om te gaan met het buitengebied. Dat neemt niet weg dat er plekken zijn in het buitengebied, zoals in het kampenlandschap, waar het toestaan van nieuwe ontwikkelingen zoals een beperkt aantal woningen juist kan bijdragen aan die kwaliteiten.

Op basis daarvan hebben we daar in de Omgevingsvisie mogelijkheden voor geboden op basis van een uitgebreid afwegingskader waarbij het kader van pag. 63 in samenhang moet worden gezien met het algemene afwegingskader vanaf pag. 48.

Reactie heeft deels betrekking op het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied en zal ook in dat kader worden beoordeeld.

In het gesprek is aangegeven dat naar aanleiding van de vele zienswijzen op de initiatieven voor woningen in het buitengebied een aanvullende stedenbouwkundige toets wordt uitgevoerd voor de initiatieven in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied.

Conclusie:

De zienswijze is mede aanleiding voor de ambtelijke wijziging betreffende de ontwikkelingen in de kernrand (zie par 4.3 van deze reactienota).

3.23 Indiener 23**Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere + Bestemmingsplan*****Indiener:***

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4. Verder is een eerder ingezonden reactie uit 2020 bijgevoegd. Indiener heeft zijn zienswijze in een gesprek op 14 januari 2022 mondeling toegelicht. Daarbij bleek dat indiener vooral bezwaren heeft tegen de nieuwe woningen die via het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. Het gaat vooral om nieuwe woningen in de directe omgeving van de woning van de indiener. Voor enkele initiatieven die worden gecombineerd met sloop en/of mantelzorg is wel begrip. Maar indiener plaatst wel vraagtekens bij de zorgvuldigheid van de afwegingen. Na een lange aanloop lijkt de besluitvorming nu (te) snel te worden afgerond.

Reactie gemeente:

Zie reactie Indiener 4. Eerste deel heeft betrekking op de Omgevingsvisie. Deel twee (eerder ingestuurde reactie van maart 2020) heeft betrekking op het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied.

Mede naar aanleiding van de zienswijzen wordt een aanvullende stedenbouwkundige toets uitgevoerd op de initiatieven in het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Die wordt bij de voorbereiding van de besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

Conclusie:

Zienswijze is geen aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen. Deel twee van de zienswijze zal ook worden meegenomen bij het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied.

3.24 Indiener 24

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4.

Reactie gemeente:

Zie onze reactie op zienswijze van indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.25 Indiener 25

Onderwerp: Bestemming, bestemmingswijziging en vergunningaanvragen

Indiener:

Vraagt voor een negental percelen wat de huidige bestemming is, of een wijziging in de bestemming is voorzien en of er mogelijk voor één of meerdere percelen vergunning is aangevraagd voor een wijziging van de bestemming is aangevraagd.

Reactie gemeente:

De zienswijze is niet zozeer een zienswijze maar meer een vraag om informatie. De actuele bestemmingen van de genoemde percelen is te achterhalen via de betreffen de Bestemmingsplannen. Deze zijn te raadplegen via www.ruimtelijkeplannen.nl. Daar waar het percelen in het buitengebied betreft verwijzen we naar het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied dat tot en met 8 december 2021 ter inzage heeft gelegen.

De Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en voor de langere termijn. De Omgevingsvisie is niet te beschouwen als een concreet voornemen tot wijziging van een bestemming van enig perceel. Al is wel te verwachten dat voor de locaties op pagina 38 (Woningbouwplannen in voorbereiding, zoeklocaties woningbouw) een wijziging van de bestemming in voorbereiding is of zal worden genomen. Voor het hele grondgebied van Hattem zal in 2022 de voorbereiding starten van een Omgevingsplan, de opvolger van het Bestemmingsplan, ervan uit gaande dat de Omgevingswet per 1 juli 2022 daadwerkelijk van kracht wordt.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding voor aanpassing van de Ontwerp-Omgevingsvisie.

3.26 Indiener 26

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4

Reactie gemeente:

Zie onze reactie op zienswijze van indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.27 Indiener 27

Onderwerp:

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4 met een aanvullende opmerking over het Roseboomspoor. Indiener vraagt om langzaam verkeer te verduidelijken en dat het gaat om wandelen, fietsen en paardrijden en niet om landbouwverkeer of ander verkeer. Indieners hebben hun zienswijze in een gesprek op 14 januari 2022 mondeling toegelicht. Daarbij bleek dat indieners vooral bezwaren hebben tegen de nieuwe woningen die via het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk worden gemaakt. Het gaat vooral om twee geplande nieuwe woningen in de directe omgeving van de woning van de indiener. Het puntenplan in het Ontwerp Chw. Bestemmingsplan Buitengebied maakt het te makkelijk om nieuwe woningen toe te voegen. Bij Rood voor rood is daar wel begrip voor, dan is er ook zicht op kwaliteitswinst.

Omdat de mogelijkheden ook in de Omgevingsvisie worden genoemd is ook een zienswijze op de Omgevingsvisie ingediend.

Reactie gemeente:

In de Omgevingsvisie is expliciet aangegeven het Roseboomspoor verder zal worden ontwikkeld als langzaamverkeer-verbinding en exclusief voor fietsers. Onder langzaam verkeer wordt verstaan fietsers en voetgangers. In de bermen is ruimte voor medegebruik door ruiters. Snorfietsen mogen ook gebruik maken van fietspaden. Bromfietsen maken binnen de bebouwde kom gebruik van de rijbaan.

Het Roseboomspoor kent een beperkt aantal delen waar het niet exclusief aangewezen is als fietspad, omdat dit noodzakelijk is voor de ontsluiting van bedrijven (b.v. Hippisch centrum Hattem), percelen, woningen of voorzieningen (volkstuinten).

Conclusie:

De zienswijze is aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen en op pagina 47, 'exclusief voor fietser' aan te vullen met 'en voetgangers en ruimte voor ruiters in de berm'.

3.28 Indiener 28

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4

Reactie gemeente:

Zie onze reactie op zienswijze van indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.29 Indiener 29

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4

Reactie gemeente:

Zie onze reactie op zienswijze van indiener 4.

Conclusie:

Zie conclusie en voorgestelde aanpassingen bij indiener 4.

3.30 Indiener 30 Stichting seniorenappartementen

Onderwerp: Seniorenwoningen

Indiener:

Indiener is teleurgesteld omdat in de Omgevingsvisie niet is voorzien in grote appartementen / woningen voor senioren met enige voorzieningen. En verzoekt de locatie kwekerij Poot daarvoor op te nemen in de Omgevingsvisie voor 20 geschakelde woningen van 150 - 200 m2 inclusief een gezamenlijke voorziening voor ontvangsten.

Reactie gemeente:

We waarderen de inspanningen van de stichting om te komen tot woningen/appartementen voor senioren. We hebben in de Omgevingsvisie ook aangegeven dat we bij de verder ontwikkeling van de beoogde locaties (pag. 38 Ontwerp-Omgevingsvisie) ons extra zullen inzetten voor starters en senioren. Die inzet zullen de in 2022 concreet maken in ons programma wonen / de woonvisie.

Er zijn op dit moment geen concrete plannen/kansen voor ontwikkeling van de het terrein van de firma Poot tot woningbouwlocatie. De locatie Poot is om die reden niet opgenomen op het kaartbeeld met mogelijke locaties voor woningbouw in Hattem op pagina 38.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.31 Indiener 31

Onderwerp: Centrale thema's, biodiversiteit, geluid, zonneveld, woningbouw en fysieke veiligheid

Indiener:

Spreekt zijn waardering uit voor de Omgevingsvisie. Indiener vraagt of er bij de drie centrale thema's (Vitale samenleving, Samen duurzaam, Levendig landschap) sprake is van een hiërarchie. Indiener ondersteunt de aandacht voor biodiversiteit maar wil dit graag scherper terugzien. Vraagt aandacht voor terugdringing van de geluidsoverlast van de A28/A50.

Indiener wil plaatsing van een zonneveld op de voormalige vuilstort aan de Oranje Nassaulaan graag schrappen en pleit voor verlaging van de ambities voor woningbouw ter bescherming van Natura2000 gebieden. Indiener vraagt meer aandacht voor fysieke veiligheid bijvoorbeeld de risico's van toenemend bosbrandgevaar als gevolg van klimaatverandering.

Indiener heeft zijn zienswijze op 18 januari mondeling toegelicht samen met indiener 41.

Indiener heeft veel waardering voor de Omgevingsvisie maar zouden toch graag in de breedte meer aandacht zien voor de omgevingskwaliteit en biodiversiteit. En indiener heeft vragen over de aanvulling op het planMER die nog moet worden gemaakt.

Qua omgevingskwaliteit vragen indiener vooral aandacht voor geluid en licht. Bij het nieuw IKC wordt bijvoorbeeld meteen al gebruik gemaakt van de ontheffing voor de geluidsnormen. En waar het gaat om het geluid van de A28/A50 is bekend dat de sturingsmogelijkheden van de gemeente beperkt zijn. Maar de gemeente kan zich wel wat assertiever opstellen richting Rijkswaterstaat.

Ook zijn er zorgen over het extra verkeer als gevolg van de ontwikkeling van 't Veen en het parkeerbeleid van de gemeente. Er mag best wel betaald worden voor het gebruik van de openbare ruimte om het autobezit terug te brengen en autodelen te stimuleren.

Vraag is ook hoe alle ambities uit de Omgevingsvisie kunnen worden gerealiseerd. En meer praktisch wordt gevraagd om wat scherper te sturen op een goede inpassing van het zonneveld op de voormalige vuilstort. En indiener vragen meer aandacht voor handhaving.

Reactie gemeente:

Op de concrete vraag van de Indiener naar de hiërarchie van de drie centrale thema's kunnen we een helder antwoord geven. Er is geen hiërarchie de drie thema's zijn gelijkwaardig.

Wat betreft de biodiversiteit denken wij dat die in de Ontwerp-Omgevingsvisie voldoende aandacht krijgt. Het begrip wordt meer dan 20 keer genoemd. Bovendien is de aandacht voor biodiversiteit al vertaald en uitgewerkt in het recent vastgestelde Groenstructuurplan. We ondersteunen het belang van terugdringing van het geluid van de A28/A50 en zullen daar ook aandacht voor vragen, maar zijn daarbij wel afhankelijk van de medewerking van Rijkswaterstaat.

In het licht van de energietransitie is het van belang om alle mogelijkheden te onderzoeken. Dat is ook wat er gebeurt voor de locatie van de voormalige vuilstort. De Omgevingsvisie vormt niet het besluit over deze locatie maar geeft slechts aan dat de mogelijkheid wordt onderzocht.

De ambities voor woningbouw hebben we uitgebreid besproken en onderzocht in het kader van het planMER. Op basis daarvan verwachten wij zo'n 1100 woningen op een goede manier in te kunnen passen. Voor een aantal locaties zijn de plannen al vastgesteld. Voor andere locaties zijn plannen in voorbereiding of is sprake van een zoeklocatie. We zullen steeds per locatie zorgen voor een zorgvuldige voorbereiding – ook in relatie tot de beschermde Natura 2000 gebieden - op basis van het afwegingskader zoals dat in de Ontwerp-Omgevingsvisie is opgenomen.

De reactie op het gebied van fysieke veiligheid sluit aan op de reactie van de Veiligheidsregio Noord- Oost-Gelderland (VNOG).

In het gesprek is toegelicht dat de aanvulling op het planMER op korte termijn wordt afgerond met een aanvulling op de foto van de leefomgeving en een beeld van de optelsom van ambities. Daarbij zullen wellicht knelpunten aan het licht komen. Maar met creativiteit in de planuitwerking is ook veel te combineren en kan van 1+1 = 3 gemaakt worden. Qua verkeer zijn voor de Omgevingsvisie en 't Veen oplossingen verkend met onder andere een nieuwe ontsluiting via het tracé van de hoogspanningsleiding en het goed benutten van de nieuwe aansluiting op de A28 bij Wezep.

Qua geluid en licht kunnen we de tekst van de Omgevingsvisie wel aanscherpen. Qua biodiversiteit hebben we e.e.a. verder uitgewerkt in het Groenstructuurplan. Voor verder uitwerking zijn we sterk afhankelijk van de provincie en initiatieven van agrariërs en particulieren. Als die zich aandienen zullen we die graag ondersteunen. De teksten voor geluid en licht bieden ruimte voor aanscherping. Nieuwe armaturen bieden meer mogelijkheden om maatwerk te leveren qua verlichting. Qua fysieke veiligheid is toegelicht dat de tekst zal worden aangepast naar aanleiding van opmerkingen van de Veiligheidsregio (VNOG).

Conclusie:

We zullen – gebruik makend van de expertise van de VNOG – zorgen voor een aanvulling van de passage over fysieke veiligheid (zie ook ambtshalve wijzigingen in hoofdstuk 4).

We zullen de tekst op pag. 85 bij Omgevingswaarden 'gaan we in gesprek met Rijkswaterstaat' in 'gaan we actief het gesprek aan met Rijkswaterstaat'.

En in diezelfde paragraaf op pag. 85 voegen we toe: 'We zullen de komende jaren de lichthinder in de gemeente voor mens en dier in beeld brengen en waar mogelijk met maatwerk deze hinder beperken.'

3.32 Indiener 32

Onderwerp: Windmolens, bestemming boerderij en overlast zand/grond opslag van Werven

Indiener:

Reactie is gericht aan M. ter Braak en kan ook inhoudelijk worden beschouwd als zienswijze voor het Bestemmingsplan.

Reactie gemeente:

We zullen de ze reactie beantwoorden als een zienswijze op het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.33 Indiener 33

Onderwerp: Woningen in de kernrand en andere

Indiener:

De zienswijze is een kopie van de zienswijze van indiener 4. Indieners hebben hun zienswijze mondeling toegelicht op 18 januari. Daarbij blijkt dat ze vooral onaangenaam verrast waren door de concrete plannen voor woningbouw in de directe omgeving van hun woning. Daarbij hebben ze vooral vragen over de wijze waarop deze plannen worden voorbereid. Waarom hebben de directe burens niet een brief ontvangen met aankondiging van de plannen? Is er wel goed gekeken naar de gevolgen qua verkeer en parkeren? En wat is de status van de plannen? Eén van de bouwers/initiatiefnemers wekte de indruk dat de bouwvergunning al verleend was. Nu hebben indieners via via van de plannen gehoord en zich ingelezen. Het Bestemmingsplan en de Omgevingsvisie zijn moeilijk te lezen voor de gemiddelde burger.

Reactie gemeente:

Zie onze reactie op zienswijze van indiener 4. In het gesprek is uitgelegd dat de afgelopen jaren zowel voor het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied als de Omgevingsvisie veel aandacht is besteed aan het informeren en betrekken van de inwoners. De Omgevingswet vraagt echter ook van de initiatiefnemers om te overleggen met de burens en andere belanghebbenden. We merken dat dat nog niet altijd even zorgvuldig gebeurt. Op verzoek is toegelicht is dat de meeste initiatieven afkomstig zijn van Hattemers. Dit gesprek is vooral bedoeld voor de Omgevingsvisie maar we zullen de signalen ook meenemen bij de voorbereiding van de besluitvorming over het Bestemmingsplan. Er wordt in ieder geval nog een aanvullende stedenbouwkundige toets uitgevoerd op de inpassing van de initiatieven in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied

Conclusie:

Zie onze conclusie bij zienswijze van indiener 4.

3.34 Indiener 34

Onderwerp: Woningbouw, netwerk, kernrand, zoeklocatie en 't Veen

Indiener:

Geeft aan dat het positief is dat de gemeente een visie heeft ontwikkeld. Indiener vraagt om een eenduidig gebruik van de begrippen autonome groei en eigen behoefte en eenduidige getallen (600, 500 en 1100 versus 570/1170).

Indiener pleit voor vastlegging van een actieve opstelling van de gemeente Hattem richting de netbeheerder (Liander) omdat het netwerk nu al de beperkende factor is voor meer duurzame energie. Indiener geeft aan dat het onduidelijk is wat er wordt bedoeld met Kernrand aantrekkelijk maken voor wonen (pg 63) en stelt voor deze zin te schrappen. En indiener stelt voor bij de zoeklocaties (p38) aan te geven welke criteria zijn gehanteerd. Indiener pleit voor een actievere opstelling van de gemeente bij verplaatsing van bedrijven van 't Veen richting H2O zodat de transformatie van 't Veen meer ruimte biedt voor woningen.

Indiener heeft zijn zienswijze op 20 januari 2022 mondeling toegelicht en aandacht gevraagd voor verduidelijking van de Omgevingsvisie (getallen, begrippen), de criteria voor de zoeklocaties, uitplaatsing van bedrijven en het netwerk voor duurzame energie.

Reactie gemeente:

We zien inderdaad dat er verschillende woningbouwaantallen worden gehanteerd. We zullen het begrip autonome groei consequent gebruiken en toelichten en eenduidige getallen hanteren.

Het is terecht dat indiener aandacht vraagt voor de kwetsbaarheid van het energienetwerk. We zijn met Liander in gesprek over de lokale knelpunten. Liander geeft aan dat wanneer we tijdig (3-5 jaar vooruit) aangeven wat de wensen zijn, zij in staat zijn deze te realiseren binnen de kaders en prioriteiten die ze dan hebben. Samen met Liander en de regio werken we aan een energie strategie actie plan (ESAP) om alle knelpunten voor energieopwek en warmte tijdig in kaart te hebben.

De passage over het aantrekkelijk maken van de kernrand voor wonen op pag. 63 leidt bij meerdere Indiërs tot verwarring en zullen we aanpassen.

Voor de zoeklocaties voor woningbouw is het inderdaad nuttig om de criteria kort toe te lichten.

Voor wat betreft 't Veen nemen we als gemeente al een heel actieve positie in door het voortouw te nemen bij de herontwikkeling. Daarbij worden veel gesprekken gevoerd met ondernemers ter verkenning van de mogelijkheden voor bedrijfsverplaatsing. Daarbij is het van belang dat die eventuele verplaatsing past in de investeringscyclus en langetermijnplanning van het bedrijf. Een nog verdergaande actie opstelling zou gepaard gaan met onevenredig grote investeringen en risico's voor de gemeente.

In het gesprek is aangegeven dat indiener terecht gewezen heeft op een aantal onduidelijkheden en inconsistenties qua begrippen en aantallen. Dat zal worden gecorrigeerd. Ook is uitgelegd dat de projectorganisatie voor 't Veen op zich al een belangrijke stimulans is voor bedrijven om na te denken over verplaatsing. Het investeringsritme van bedrijven is daarbij wel bepalend voor het juiste moment. Verdere versnelling leidt tot een onevenredige stijging van de kosten.

Conclusie:

We zullen de woningbouwaantallen controleren en waar nodig aanpassen. In ieder geval:

- 570 veranderen in 600 in het afwegingskader op blz. 48 en de tabel op blz. 88
- 1.120 en 1.570 in de tabel op blz. 88 wijzigen in resp. 1.100 en 1.600.

We zullen het begrip autonome groei consequent hanteren en toelichten en de kwetsbaarheid van het energienetwerk expliciet benoemen als aandachtspunt in de Omgevingsvisie.

De passage over de kernrand (pag. 63) zullen we verduidelijken. Voor 't Veen zien wij geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

Ter verduidelijking lichten we graag criteria voor de zoeklocaties kort toe:

1. Potentie voor realisatie van 25 of meer woningen
2. Potentie voor realisatie van een kwalitatief goed woonmilieu
3. Geschiktheid vanuit thema's landschap, water en bodem
4. Aansluiting op bestaand stedelijk gebied en nabijheid van voorzieningen
5. Mogelijkheden voor transformatie (bedrijfslocatie, kantoorlocatie of schoollocatie) naar woningbouw
6. Eerste inschatting van de haalbaarheid (draagvlak)

De overige locaties zijn gebaseerd op plannen die al in voorbereiding zijn. De criteria zijn hier ter toelichting benoemd maar zullen we niet opnemen in de Omgevingsvisie.

3.35 Indiener 35

Onderwerp: Woningbouw in het kampenlandschap

Indiener:

Pleit tegen het bouwen van woningen in het kampenlandschap ten westen van de lijn Hessenweg en ten noorden van het Roseboomspoor, omdat daarmee belangrijke landschappelijke en ecologische kwaliteiten verloren gaan.

Reactie gemeente:

In de Ontwerp-Omgevingsvisie hebben we ervoor gekozen om het overgrote deel van de nieuwe woningen te realiseren binnen de bebouwde kom. In het kampenlandschap denken wij dat een beperkt aantal woningen kan bijdragen aan de kwaliteiten van het gebied. Een aantal initiatieven daarvoor is ook opgenomen in het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied. Voor al die initiatieven geldt dat per geval een zorgvuldige afweging wordt gemaakt op basis van het afwegingskader zoals dat in het Bestemmingsplan is verwoord. Dat geldt voor toekomstige initiatieven waar het Chw. Bestemmingsplan Buitengebied niet in voorziet. Dan voorziet het afwegingskader in de Omgevingsvisie in een zorgvuldige afweging.

Conclusie:

De zienswijze is mede aanleiding van de ambtelijke wijziging in paragraaf 4.3 van deze Reactienota.

3.36 Indiener 36

Onderwerp: Biodiversiteit, zonneveld vuilstort en wonen

Indiener:

Pleit voor een prominente plek voor biodiversiteit in de Omgevingsvisie en beperking van het aantal nieuwe woningen en is tegen een zonneveld op de voormalige vuilstort (Oranje Nassaulaan)

Reactie gemeente:

Zoals ook hiervoor aangegeven denken we dat biodiversiteit een prominente plek heeft in de Ontwerp-Omgevingsvisie. Het begrip wordt meer dan 20 keer genoemd en is ook uitgewerkt in het recent vastgestelde Groenstructuurplan, dat is te beschouwen als een uitvoeringsprogramma voor de Omgevingsvisie.

Voor zonnevelden onderzoeken we alle redelijkerwijs beschikbare mogelijkheden zo ook het terrein van de voormalige vuilstort. De onderzoeken lopen nog en we zullen daar op een later moment een besluit over nemen. Vooralsnog hechten we er aan de mogelijkheden voor deze locatie wel te benoemen en onderzoeken.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.37 Indiener 37

Onderwerp: Windmolens en zonnevelden

Indiener:

Pleit ervoor haar eerdere reactie van 20 maart 2020 (NRD, Chw. Bestemmingsplan) te betrekken bij de Omgevingsvisie en is tegen de mogelijkheid die de Omgevingsvisie biedt voor kleine windmolens (tot tiphoogte 40m).

Indiener geeft aan dat het op basis van de constructieve zonneladder prematuur is om in de Omgevingsvisie ruimte te bieden voor zonnevelden op landbouwgrond.

Indiener vraagt voor de Polder voor de drie mogelijkheden voor zonnevelden (p67) een ruimtelijke visualisatie op te nemen en geeft aan dat de Omgevingsvisie op dit punt in strijd is met de uitkomsten van eerdere participatie. En Indiener pleit voor een projectmatige aanpak van kleinschalige initiatieven voor duurzame (zonne)-energie.

Reactie gemeente:

Indiener verwijst naar de eerder ingediende zienswijze tegen de mogelijkheid van het realiseren van kleine windmolens. De Ontwerp-Omgevingsvisie biedt geen nieuwe mogelijkheden voor windmolens, maar is op dit punt slechts een bevestiging van het beleid dat reeds door de gemeenteraad is vastgesteld in het 'Beleidskader hernieuwbare energie'. In individuele gevallen sluiten we de bouw van een kleine windmolen (tot tiphoogte 40m) niet uit. We maken dit echter alleen mogelijk na een zorgvuldige afweging.

Voor wat betreft de realisatie van zonnevelden hebben we in de Ontwerp-Omgevingsvisie inderdaad gekozen voor toepassing van de constructieve zonneladder. We hopen daarmee vooral veel zonnepanelen op daken te kunnen realiseren in samenwerking met Powered by Hattem, ondernemers, particulieren en andere partners. Vanwege het grote belang van de energietransitie en met het oog op de langere termijn willen we de aanleg van zonnevelden niet uitsluiten.

De zoekgebieden voor zonnevelden zijn afkomstig uit de regionale energiestrategie (RES 1.0). Voor de Ontwerp-Omgevingsvisie is het te vroeg om te werken met visualisaties omdat er nog geen sprake is van concrete initiatieven in het poldergebied (wel aan de randen en op water). De recente gemeentebrede participatie wijst uit dat er draagvlak is voor zonne-energie en zonnevelden. Een zorgvuldige inpassing van toekomstige initiatieven kan verder bijdragen aan dit draagvlak.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.38 Indiener 38

Onderwerp: Centrale thema, biodiversiteit en andere

Indiener:

Verwijst naar de zienswijze van indiener 31 met daarbij een aanvulling op de volgende punten:

- Het respecteren van de Natura 2000 gebieden en het Gelders Natuurnetwerk (GNN)
- Het aanstellen van een ecooloog die rechtsreeks aan de wethouder adviseert
- Vraagt om aandacht te besteden aan de grenzen aan de groei. Waar liggen die grenzen voor Hattem rekening houdend met ruimte, landschap en welzijn?

Reactie gemeente:

Zie ook onze reactie bij Indiener 31. We denken dat biodiversiteit veel aandacht krijgt in de Ontwerp-Omgevingsvisie in combinatie met de uitwerking in het Groenstructuurplan.

Bij alle ontwikkelingen zijn we als gemeente gehouden aan de wettelijke bescherming van het Gelders Natuurnetwerk en de Natura 2000 gebieden. De provincie Gelderland heeft meerdere keren met ons meegedacht over de Ontwerp-Omgevingsvisie en constateert vooralsnog geen strijdigheden met het provinciaal beleid.

Wij realiseren ons dat er grenzen zijn aan de groei van Hattem, zeker als we de bestaande kwaliteiten willen beschermen en versterken. Daarom hebben we gekozen voor woningbouw op locaties binnen de bestaande bebouwde kom en/of dicht daar tegenaan. Per locatie zullen we zorgvuldig afwegen of en hoe we daar woningen kunnen realiseren. Vast staat dat er in Hattem en directe omgeving veel mensen zijn die naarstig op zoek zijn naar een woning in Hattem.

Voor wat betreft de ecologisch adviseur. We beschikken in Hattem over een kleine maar goede organisatie met veel deskundigheid. Daar waar we specifieke deskundigheid niet in huis hebben werken we samen met de buurgemeenten of huren we deze deskundigheid in.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.39 Indiener 39**Onderwerp: Grondgebonden seniorenwoningen (koop)****Indiener:**

Vraagt aandacht voor meer mogelijkheden voor de bouw van grondgebonden seniorenwoningen (koop, vrije sector).

Indiener heeft de zienswijze op 19 januari mondeling toegelicht en daarbij concreet aangegeven dat er de afgelopen 10 jr. in Hattem vrijwel geen koopwoningen (grondgebonden of appartementen) voor senioren gerealiseerd zijn. Indiener volgt de ontwikkelingen op de voet. 't Veen is daarbij een prima locatie vanwege de nabijheid van de Marke, de huisartsenpost en de toekomstige supermarkt.

Reactie gemeente:

In het gesprek is aangegeven dat het belang van passende seniorenwoningen voor de doorstroming op de woningmarkt steeds duidelijker wordt. De gemeente zal dat ook in de Woonvisie verder uitwerken. De wethouder zal ook overleggen met de projectleider voor 't Veen om te bezien of daar bij de verdere uitwerking al ruimte gevonden kan worden voor deze doelgroep.

Zie ook onze reactie op zienswijze 30. In de Ontwerp-Omgevingsvisie wordt juist extra aandacht besteed aan de bouw van woningen voor senioren en starters. We zullen dit verder uitwerken voor de verschillende locaties (p 38) en in ons programma wonen / de woonvisie. De gemeenteraad heeft daarvoor in oktober, met de aanbidding de bouwstenen aan het college van B&W, al de aftrap gegeven.

Conclusie:

De zienswijze is aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen en de formulering op pag. 37 'waaronder woningen in de sociale huursector' aan te vullen met 'en koopwoningen in verschillende prijsklassen'.

3.40 Indiener 40

Onderwerp: Woonlocaties, infrastructuur en mobiliteit, duurzame energie

Indiener:

Geeft aan dat de locaties 14 (Hessenweg/Enkweg) en 17 (Watermulder) niet geschikt zijn voor woningbouw. Geeft aan dat locatie 15 (Palet) geschikt is voor vestiging van een IKC. Indiener pleit voor opname van de schoollocaties in de Omgevingsvisie, inclusief het daarmee sterk samenhangende fietsroutenetwerk. Indiener pleit voor meer aandacht voor het stimuleren van het gebruik van de fiets en het optimaliseren van het fietsroutenetwerk. De route naar de Rode spoorbrug via de Hanze en Waalstraat is erg druk en vraagt om betere voorzieningen voor de fiets (vrijliggend (door)fietspad, fietsstraat) en uitbreiding van het fietsnetwerk.

Indiener pleit voor benutting van de nieuwe aansluiting op de A28 breder dan alleen voor H2O voor de ontsluiting van Hattem-Noord. Indiener pleit ook voor verplichting van zonnepanelen op daken om zonne-velden in kwetsbare natuur en weids landschap te voorkomen.

Indiener heeft op 18 januari samen met indiener 12 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de zienswijze mondeling toelichten. Daarin is breed gesproken over de kaders die van toepassing zijn op de Omgevingsvisie (Zoals geluidnormen, Natura 2000 en het Gelders Natuurnetwerk) en over de argumenten om de nieuwe woningen zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom te realiseren (dichtbij voorzieningen, ook om lopen en fietsen te stimuleren). Voor dat laatste zal ook een kaartbeeld met de scholen en de reeds aangewezen locatie voor een IKC worden toegevoegd. Ook is gesproken over de mogelijkheid om van de Hollewand een fietsstraat te maken als onderdeel van de fietsverbinding met Zwolle.

Reactie gemeente:

De locaties 14, 15 en 17 zijn aangewezen als zoeklocaties. Dat betekent dat we de komende jaren gaan onderzoeken of en hoe deze locaties geschikt te maken zijn voor woningbouw. Voor de locatie van het Palet is dan ook nog geen keuze gemaakt voor woningbouw of eventuele vestiging van een IKC.

Het opnemen van een kaartbeeld met de huidige en toekomstige schoollocaties (IKC) is een goed voorstel. Daarbij hoort wel de kanttekening dat er nog maar één IKC-locatie concreet is aangewezen.

Het is de bedoeling om heel Hattem fietsvriendelijker te maken, door verbetering van het fietsnetwerk (voor dagelijks gebruik en recreatie) en door de maximumsnelheid voor auto's in grote delen van Hattem terug te brengen naar 30 km/uur. Aanvullend zullen we bij de inpassing van de nieuwe IKC's aandacht besteden aan fiets / wandelvriendelijke omgeving.

Het idee van de ontsluiting van Hattem-Noord- via de nieuwe aansluiting op de A28 bij Wezep ondersteunen we. Het planMER laat zien dat die goed is voor de doorstroming van het verkeer en beperking van de milieubelasting op de kwetsbare natuur van de Veluwe. We stimuleren graag de aanleg van zonnepanelen op daken. We verwachten op lange termijn betere resultaten met een vrijwillige aanpak. Tot nu toe is een verplichting niet mogelijk. De Hollewand wordt nu inderdaad al veel gebruikt als fietsroute en wordt met de komst van het IKC mogelijk ook drukker qua autoverkeer.

Conclusie:

We zullen in de Omgevingsvisie een kaartbeeld opnemen met de huidige en toekomstige schoollocaties (IKC) en andere voorzieningen. We zullen bovendien op pag. 47 bij hoofd fietsstructuur toevoegen: de mogelijkheden onderzoeken om van de Hollewand een fietsstraat te maken.

3.41 Indiener 41

Onderwerp: Geluid, licht, verkeer en woningbouw

Indiener:

Verwijst naar zijn eerder zienswijze van 8 juni 2021 en pleit voor hantering van de WHO normen in het aangekondigde programma gezondheid waar het gaat om toelaatbare geluidbelasting.

Indiener ziet geen aandacht voor lichthinder in het planMER en pleit ervoor om hier alsnog aandacht aan te besteden en pleit voor een aangepast lichtbeleid.

Indiener pleit voor een goede ontsluiting richting Zwolle en Apeldoorn voor de toename van het verkeer als gevolg van de ontwikkeling van t Veen (mede namens de bewoners van de Rozenkamp). En indiener pleit voor het Palet als woningbouwlocatie, specifiek voor seniorenwoningen.

Indiener heeft zijn zienswijze op 18 januari mondeling toegelicht samen met indiener 31 . Indiener heeft veel waardering voor de Omgevingsvisie maar zouden toch graag in de breedte meer aandacht zien voor de omgevingskwaliteit en biodiversiteit. En indieners hebben vragen over de aanvulling op het planMER die nog moet worden gemaakt.

Qua omgevingskwaliteit vragen indieners vooral aandacht voor geluid en licht. Bij het nieuw IKC wordt bijvoorbeeld meteen al gebruik gemaakt van de ontheffing voor de geluidsnormen. En waar het gaat om het geluid van de A28/A50 is bekend dat de sturingsmogelijkheden van de gemeente beperkt zijn. Maar de gemeente kan zich wel wat assertiever opstellen richting Rijkswaterstaat.

Ook zijn er zorgen over het extra verkeer als gevolg van de ontwikkeling van 't Veen en het parkeerbeleid van de gemeente. Er mag best wel betaald worden voor het gebruik van de openbare ruimte om het autobezit terug te brengen en autodelen te stimuleren.

Vraag is ook hoe alle ambities uit de Omgevingsvisie kunnen worden gerealiseerd. En meer praktisch wordt gevraagd om wat scherper te sturen op een goede inpassing van het zonneveld op de voormalige vuilstort. En indieners vragen meer aandacht voor handhaving.

Reactie gemeente:

Uit het planMER blijkt dat de luchtkwaliteit in Hattem al voldoet aan de strengere normen van de WHO, terwijl de normen voor geluid van de WHO dicht aanliggen tegen de in Nederland gebruikelijk wettelijke normen. Niettemin blijven we streven naar verbetering. Het ligt ook voor de hand in het programma gezondheid nadere aandacht te besteden aan de mogelijkheden om de gezondheid van de inwoners van Hattem verder te beschermen en/of bevorderen. In het planMER is beperkt aandacht besteed aan lichthinder in relatie tot windenergie. De ambities uit de Ontwerp-Omgevingsvisie geven geen aanleiding om meer aandacht te besteden aan dit onderwerp. Uit onderzoek van de GGD komt ook niet naar voren dat dit een belangrijk vraagstuk is voor Hattem.

Met Indiener zijn wij van mening dat het belangrijk is bij een verdere groei van Hattem te zorgen voor een goede ontsluiting. De nieuwe aansluiting op de A28 bij Wezep kan een belangrijke bijdrage leveren aan een meer evenwichtige afwikkeling van de verkeersstromen van en naar Hattem.

We hebben in de Ontwerp-Omgevingsvisie op meerdere plekken aandacht besteed aan woningen voor starters en senioren en zullen dit verder uitwerken voor de verschillende locaties en in het programma wonen / de woonvisie.

In het gesprek is toegelicht dat de aanvulling op het planMER op korte termijn wordt afgerond met een aanvulling op de foto van de leefomgeving en een beeld van de optelsom van ambities. Daarbij zullen wellicht knelpunten aan het licht komen. Maar met creativiteit in de planuitwerking is ook veel te combineren en kan van $1+1 = 3$ gemaakt worden. Qua verkeer zijn voor de Omgevingsvisie en 't Veen oplossingen verkend met onder andere een nieuwe ontsluiting via het tracé van de hoogspanningsleiding en het goed benutten van de nieuwe aansluiting op de A28 bij Wezep.

Qua geluid en licht kunnen we de tekst van de Omgevingsvisie wel aanscherpen. Qua biodiversiteit hebben we e.e.a. verder uitgewerkt in het Groenstructuurplan. Voor verder uitwerking zijn we sterk afhankelijk van de provincie en initiatieven van agrariërs en particulieren. Als die zich aandienen zullen we die graag ondersteunen. De teksten voor geluid en licht bieden ruimte voor aanscherping. Nieuwe armaturen bieden meer mogelijkheden om maatwerk te leveren qua verlichting. Qua fysieke veiligheid is toegelicht dat de tekst zal worden aangepast naar aanleiding van opmerkingen van de Veiligheidsregio (VNOG).

Conclusie:

De zienswijze is aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie op de volgende punten aan te passen. We zullen de formulering op pag. 41 over de zonnepanelen op de voormalige vuilstort wijzigen van 'als hiermee de natuurwaarde wordt verhoogd' in 'onder voorwaarde dat hiermee de natuurwaarde wordt verhoogd'.

We zullen de tekst op pag. 85 bij Omgevingswaarden 'gaan we in gesprek met Rijkswaterstaat' in 'gaan we actief het gesprek aan met Rijkswaterstaat'.

En in diezelfde paragraaf op pag. 85 voegen we toe: 'We zullen de komende jaren de lichthinder in de gemeente voor mens en dier in beeld brengen en waar mogelijk met maatwerk deze hinder beperken.'

3.42 Indiener 42

Onderwerp: Woningbouw

Indiener:

Pleit voor beperking van de woningbouwambities, vanwege de enorme toename van de stikstofbelasting. Indiener is tegen het toestaan van welke vorm van hoogbouw dan ook en wijst daarbij op de toetsingscriteria voor wijziging van Bestemmingsplannen. En pleit voor voldoende (ondergronds) parkeervoorzieningen zodat deze niet ten koste gaan van het aanwezige groen.

Reactie gemeente:

Uit de behoefte-onderzoeken blijkt dat er in Hattem en de directe omgeving een grote behoefte is aan woningen. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de behoefte vanuit de regio, die druk is nu al merkbaar op de Hattemse woningmarkt. We realiseren ons dat inpassing 500-1100 woningen de nodige zorgvuldigheid vraagt. Niet alleen met het oog op stikstof maar ook vanwege mobiliteit, geluid en andere milieu-aspecten. Qua stikstof kunnen we de toename van de belasting van kwetsbare natuurgebieden beperken door het verkeer in de toekomst meer richting de A28 te leiden. Stikstof is echter een nationaal probleem. En wij gaan er ook vanuit dat rijk en provincie een belangrijk bijdrage zullen leveren aan verlaging van de achtergrond belasting.

De mogelijkheden voor hoogbouw zijn in de Ontwerp-Omgevingsvisie al beperkt tot drie lagen, daarboven is afstemming met de gemeenteraad vereist. In feite is daarmee geen sprake van hoogbouw. Voor het parkeren zullen we zoals aangekondigd nieuw beleid

ontwikkelen. We gaan ervan uit dat de landelijke trend van autodelen ook in Hattem zal leiden tot vermindering van het aantal auto's en hopen dat daarmee meer ruimte beschikbaar blijft voor andere functies zoals groen.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.43 Indiener 43 VLMH

Onderwerp: Landschap en ruimtelijke kwaliteit, zonneladder natuurbeleid, stikstof/woningbouw, planMER

Indiener:

Indiener geeft aan dat er sinds het Koersdocument veel is verbeterd in de voorliggende Ontwerp-Omgevingsvisie maar geeft tegelijkertijd aan dat er nog veel schort aan de voorliggende documenten (Ontwerp-Omgevingsvisie en planMER). Ook maakt de VLMH een kritische kanttekening bij het proces.

Indiener doet een concreet tekstvoorstel voor aanvulling van de beschrijving van het landschap, de ruimtelijke kwaliteit en het groen (w.o. monumentale bomen).

Indiener is kritisch over het verruimen van de mogelijkheden voor recreatie i.r.t. tot bescherming van vogels en ander natuurwaarden.

Pleit voor aanvulling van de zonneladder met trap 5 (natuur) waar geen zonnevelden zijn toegestaan. Indiener maakt bezwaar tegen het benoemen van de voormalige vuilstort als mogelijke locatie voor een zonneveld.

Indiener pleit voor aanvullend beleid op het gebied van natuur en groen en is tegen functieverandering naar wonen of zonnevelden in het kernrandgebied (kampen).

Indiener is kritisch op de gebruikte informatie (boerenbunder) in het planMER en wijst op de risico's van de stap voor stap toename van de stikstofbelasting.

En indiener pleit voor het vrijwaren van de Hoenwaard van verdere toename van recreatieactiviteiten met het oog op de bescherming van de weidevogels in dit Natura 2000 gebied. Indiener heeft kritiek op de zoekgebieden die in de RES zijn gehanteerd.

Reactie gemeente:

We hebben graag gebruik gemaakt van de input van de VLMH om tot deze Ontwerp-Omgevingsvisie te komen. Naar aanleiding daarvan is in de Omgevingsvisie bijvoorbeeld veel meer aandacht geschonken aan de ontwikkeling van het groen in Hattem. Wij kijken terug op een goede samenwerking. Het is jammer dat de VLMH haar reactie op het proces beperkt tot de laatste bijeenkomst. Die bijeenkomst was het slotakkoord van een proces van drie jaar waarin we – ondanks de corona pandemie – op allerlei manier contact hebben gezocht en gevonden met de Hattemers over de toekomst van Hattem.

Wij hebben de indruk dat daarmee een Ontwerp-Omgevingsvisie is ontstaan die een goed beeld geeft van de kwaliteiten van Hattem en waarin op een zorgvuldige manier is gekeken naar de inpassing van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, duurzame energie en recreatie. Wij zien geen aanleiding om een 5^e trap toe te voegen aan de constructieve zonneladder, omdat we denken dat er altijd een afweging mogelijk moet zijn.

De ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en duurzame energie zijn grootschalig en vragen ook bij de verdere uitwerking nog veel aandacht voor een zorgvuldige inpassing. De voorziene recreatie-ontwikkelingen zijn kleinschalig en hebben veelal betrekking op wandelen en fietsen. De effecten op flora en fauna zullen naar verwachting beperkt zijn. En ook hier is er ruimte om te zorgen voor een zorgvuldige inpassing van nieuwe paden en

routes. Voor de Hoenwaard zal dit onderdeel uitmaken van een bredere gebiedsontwikkeling waarbij ook veel aandacht is voor natuurontwikkeling.

Zoals bij andere reacties is aangegeven is de ontwikkeling van zonnevelden op de voormalige vuilstort een concreet project in onderzoek. Het is dan ook logisch dit zo te benoemen. Daadwerkelijke besluitvorming zal nog plaats moeten vinden.

Het pleidooi voor aanvullend beleid voor natuur en groen verbaast ons enigszins omdat we eerder dit jaar een ambitieus Groenstructuurplan hebben vastgesteld. Daarbuiten zijn de mogelijkheden en de middelen voor ons als gemeente beperkt, maar zullen we aandacht vragen voor de natuur/biodiversiteit in onze contacten met de provincie. Het natuurbeleid is primair de verantwoordelijkheid van de provincies.

We begrijpen dat de VLMH kritisch kijkt naar de ontwikkelingen in het kampenlandschap. Wij denken dat een zorgvuldige inpassing van enkele woningen het landschap kan versterken, zeker als dit gepaard gaat met sloop van verouderde bebouwing en aanleg van landschapselementen.

Voor zonnevelden bieden we in het kampenlandschap geen ruimte. Wel zijn de mogelijkheden onderzocht in het planMER. Vooralsnog zetten we in op de constructieve zonneladder en zoveel mogelijk zon op dak. In het planMER voor een Omgevingsvisie wordt in het algemeen gebruik gemaakt van databases. Dit kan er inderdaad toe leiden dat er kleine verschillen zijn met de feitelijke situatie. Die komen vanzelf in beeld bij de verdere uitwerking van concrete projecten, waar nodig in de vorm van een projectMER. Voor wat betreft de stikstof belasting hebben we een aantal concrete voorstellen gedaan, wetende dat voor de achtergrondbelasting het van belang is dat rijk en provincie op korte termijn beleid voorbereiden. Daar kunnen we bij de concrete voorbereiding van projecten op inspelen.

Voor wat betreft de zoekgebieden die zijn gehanteerd, die zijn afkomstig uit de vastgestelde regionale energiestrategie (RES 1.0). Aanvullend hebben we gemeend een maximale inspanning te moeten doen om de mogelijkheden voor inpassing van duurzame energie in Hattem te verkennen. Daarbij kan het zijn dat een zoekgebied in eerste instantie overlapt met kwetsbare functies. Bij de verdere voorbereiding van concrete initiatieven komt dit vanzelf in beeld en zal aanpassing plaatsvinden

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.44 Indiener 44

Onderwerp: Economische ontwikkeling en woningbouw

Indiener:

Indiener geeft aan dat er in algemene zin weinig is op te merken ten aanzien van de Ontwerp-Omgevingsvisie maar in specifieke zin wel, te weten:

Indiener geeft aan dat impliciet sprake is van een nadruk op economische ontwikkeling Met de Ontwerp-Omgevingsvisie de kwaliteiten van Hattem (groen, blauw en cultuurhistorie) worden opgerekt en afgezwakt onder andere door het toestaan van woningen in het enken- en kampenlandschap. 600 woningen is voldoende voor Hattem en het is niet noodzakelijk de kwaliteiten van het kampenlandschap en de enken aan te tasten met de bouw van 500 woningen. Indiener verwijst daarbij naar de Structuurvisie gemeente Hattem 2025 (ook wel Ruimtelijk ontwikkelingsplan).

Reactie gemeente:

Zoals bij meerder zienswijzen is aangegeven zijn geen nieuwe bedrijventerreinen opgenomen in de Ontwerp-Omgevingsvisie en is er veel aandacht besteed aan wonen, duurzame energie en ontwikkeling van de (groene, blauwe en cultuurhistorische) kwaliteiten van Hattem.

De mogelijkheden voor woningbouw in het kampenlandschap zijn relatief beperkt. Het overgrote deel van de nieuwe woningen is voorzien binnen de bebouwde kom. Grotere aantallen zijn nodig omdat de druk van de regionale woningmarkt nu al direct merkbaar is in Hattem. Op basis van het planMER denken we dat tot 1100 woningen goed inpasbaar zijn. Ervan uitgaande dat rijk en provincie een belangrijke bijdrage leveren aan oplossing van het stikstofvraagstuk.

We zien niettemin mogelijkheden voor inpassing van enkele woningen in het kampenlandschap. Een zorgvuldig inpassing in combinatie met sloop van verouderde gebouwen en aanleg van landschapselement kan bijdragen aan versterking van het landschap. Die lijn is ook al terug te vinden in het aangehaalde Structuurvisie gemeente Hattem 2025 (rood voor groen). De Ontwerp-Omgevingsvisie en het Chw. Ontwerp-Bestemmingsplan bouwen voort op die lijn. In het enkenlandschap voorzien we geen mogelijkheden voor woningbouw.

Conclusie:

De zienswijze is geen aanleiding om de Ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen.

3.45 Indiener 45

Onderwerp: Uitzicht Sparrenlaan

Indiener

Indiener maakt bezwaar tegen de Omgevingsvisie. Indiener woont aan de Sparrenlaan en wil graag het vrije uitzicht behouden. Indiener gaat ervan uit dat er op een later moment nog een informatie-avond komt en bezwaar kan worden aangetekend. Indiener wil graag persoonlijk worden geïnformeerd over een eventuele informatie-avond.

Reactie gemeente

Uit de reactie leiden wij af dat de bezwaren van indiener zich vooral richten op de aanduiding van de zoeklocatie voor woningbouw aan de Apeldoornseweg. Voor de zoeklocaties zullen de woningbouwplannen nog moeten worden voorbereid. Uiteindelijk zal het bestemmingsplan of het omgevingsplan (na invoering van de Omgevingswet) moeten worden aangepast om de woningbouw mogelijk te maken. Alle inwoners van Hattem, inclusief de direct omwonenden zullen daar op de gebruikelijke manier over worden geïnformeerd.

Via de participatie worden ook de wensen en ideeën van de omwonenden geïnventariseerd. We begrijpen dat de indiener graag zijn/haar vrije uitzicht behoudt, maar daar staat tegenover dat er een grote behoefte is aan nieuwe woningen in Hattem. Al die aspecten zullen we verder onderzoeken bij de voorbereiding van de woningplannen voor de locatie aan de Apeldoornse weg en de andere locaties.

Conclusie

De zienswijze is geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

4 OVERZICHT AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

4.1 Ambtelijk voorstel aanpassing kaartbeeld woningbouwlocatie 't Veen

Bij een laatste check bleek dat de groene uitsnede uit het blauwe vlak blijvend bedrijventerrein is en dus geen onderdeel van de beoogde woningbouwlocaties. Dit kan dus grijs worden gemaakt. En in de toelichting bij kaartje op pag. 38 opnemen, dat de gebieden niet per definitie in hun geheel transformeren tot woningbouw

Conclusie:

Conform voortel aanpassen

4.2 Ambtelijke reactie veiligheidsregio VNOG 20211112

Naar aanleiding van de ambtelijke bespreking met collega-overheden op 4 overheden heeft de veiligheidsregio enkele concrete suggesties voor aanscherping van de Omgevingsvisie geformuleerd:

Algemeen

'De fysieke leefomgeving en ruimtelijke inrichting speelt een rol bij de veiligheid en veiligheidsbeleving van inwoners. Bij nieuwe ontwikkeling en herinrichting willen we de kans benutten om zowel de daadwerkelijke veiligheid als ervaren veiligheid te (blijven) verbeteren'. Deze suggestie zou kunnen worden verwerkt in het thema 'vitale samenleving'. De zinsnede 'De gemeente draagt zorg voor een zo veilig mogelijke woon-, werk- en leefomgeving. Hierbij houden we rekening met het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises' zou kunnen worden toegevoegd aan het integraal afwegingskader (of woorden van gelijke strekking).

Veiligheid in brede zin

'Veiligheid gerelateerde aandachtspunten zoals bijvoorbeeld aanrijroutes en voldoende beschikbaar bluswater zijn een integraal onderdeel van de Omgevingsvisie, ook daar waar het gaat over nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energietransitie'.

Natuurbrand

Een deel van de gemeente Hattem ligt in een natuurbrandgevoelig gebied (Veluwe). Om in de fysieke leefomgeving het risico op een (onbeheersbare) natuurbrand en de impact ervan zoveel mogelijk te beperken adviseren wij de volgende passage in het Ontwerp te verwerken, als verdieping op hetgeen in het integraal afwegingskader genoemd staat:

‘De gemeente vindt het belangrijk om een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners en bezoekers te creëren en te behouden en zorgt er daarom voor dat zij aandacht heeft voor zowel preventieve als beheersmaatregelen om zo het risico op een natuurbrand te beperken en/of te voorkomen. Hierbij werkt zij binnen de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing actief samen met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.’

Overstromingsrisico

Ook het risico op een overstroming is aanwezig, met name aan de noordkant van de gemeente. Wij zouden het volgende willen meegeven:

‘Nieuwe vitale en kwetsbare functies (vitale infrastructuur en kwetsbare voorzieningen zoals verpleeg- en verzorgtehuizen) worden overstromingsrobuust en veilig ingericht’.

Externe veiligheid

In het afwegingskader staat dat beschreven dat de gemeente zich inzet voor het terugdringen van het transport van gevaarlijke stoffen (inclusief via leidingen). In het aanvullend afwegingskader voor het bedrijventerrein benoemt de gemeente dat er op bedrijvenpark H2O plek is voor bedrijven tot milieucategorie 4.2. Daaronder staat beschreven dat er plek is voor een hotel. Wij denken daar graag over mee wanneer het concreet wordt en adviseren de volgende passage op te nemen in de Omgevingsvisie: *‘Wij gaan bewust om met het vestigen van nieuwe risicobronnen in de buurt van beperkt kwetsbare functies of objecten’.*

Proces

Op pagina 83 beschrijft de gemeente dat het de voortgang van de (uitvoering van de) Omgevingsvisie jaarlijks wil gaan bespreken met o.a. ketenpartners zoals de VNOG. Ter overweging een verdiepingsslag daarop:

‘Als gemeente willen we bouwen aan, en het in stand houden van, een duurzame samenwerking met ketenpartners. Zij worden om advies gevraagd om een veilige en gezonde leefomgeving te creëren en/of te behouden’.

Conclusie:

Voorgesteld wordt de cursieve suggesties over te nemen in de Omgevingsvisie.

4.3 Ambtelijk voorstel aanpassing paragraaf Kernrand

Naar aanleiding van onduidelijkheden en de vele kritische reacties over woningbouw hebben we nog eens goed gekeken naar de tekst over de kernrand. In de tekst is nu meer expliciet gemaakt dat op de enken en in de open weides aan de noordrand van Hattem de openheid zoveel mogelijk willen behouden. In het kampenlandschap is wel ruimte voor (woningbouw) ontwikkelingen onder voorwaarde van een duidelijke kwaliteitsverbetering. Dit leidt tot onderstaande aangepaste tekst.

4.2.3 Kernrand (tekstvoorstel)

Huidig karakter

De noordelijke en westelijke rand van de kern Hattem kent verschillende landschapstypen:

- een open en relatief nat weidegebied aan de noordzijde van de kern (en ten noorden van de Hilsdijk en de Schipsweg);

- een meer besloten en droger kampenlandschap met een afwisseling van weides en akkers ten westen van de kern (tussen de Hilsdijk - Schipsweg in het noorden en de Enkweg-De Wrange in het zuiden);
- open enken (hoger gelegen 'bolle' bouwlanden ten zuiden van de Enkweg - De Wrange), op de overgang naar de beboste stuwwal van de Veluwe.

De contrasten tussen de drie sferen en de aangrenzende bossen van de Veluwe zijn een belangrijke kwaliteit van de kernrand.

Door de kernrand loopt het tracé van de voormalige spoorlijn Apeldoorn-Zwolle (de 'Baronnenlijn'), die tussen 1887 en 1889 is aangelegd en tot 1950 in gebruik was. Het oude spoortracé is nu grotendeels geasfalteerd en in gebruik als een fiets- en wandelroute, tegenwoordig bekend onder de naam Roseboomspoor. Ter hoogte van de Oude Kerkweg ontbreekt een schakel en worden fietsers over de weg geleid in plaats van over het oude spoortracé.

Aan de noordkant van de kernrand is een scherpe overgang aanwezig van het bebouwde gebied (Assenrade) naar een open weidelandschap. Dit landschap is veel natter dan het aangrenzende kampenlandschap, met sloten als kavelscheidingen.

Het aangrenzende kampenlandschap bestaat uit een kleinschalig landschap met van oudsher kleine akkers en weides die worden omzoomd door houtwallen, houtsingels en bomenrijen en met verspreid bebouwing langs de oost-west gerichte linten. Als gevolg van de verstedelijkingsdruk zijn hier de laatste decennia woningen en bedrijven bijgekomen, terwijl de houtwallen en andere landschappelijke structuren zijn verdwenen. Het is er mooi wonen maar door de toename aan bebouwing is de ruimtelijke kwaliteit en het eigen karakter wat minder geworden dan in andere delen binnen onze gemeente.

Ten zuiden van de voormalige spoorlijn liggen de enken, op de flanken van de Veluwe. Dit zijn fraaie oude open bouwlanden met open zicht op de randen van de bossen van de Veluwe. Van oorsprong zijn de enken open, met de (agrarische) bebouwing onderaan aan de rand (in het kampenlandschap). Historische agrarische bebouwing is dan ook vooral te vinden in het gebied tussen het Vijzelpad en de Enkweg en De Wrange. Karakteristiek is het open zicht vanuit het noorden over de enken naar de hoger gelegen bosrand van de Veluwe (Vuursteenbergh en Molecaten).

Koers

We willen dat de kernrand aantrekkelijker wordt voor bewoners en om ommetjes te maken vanuit Hattem. Dit draagt bij aan de gezondheid van de Hattemers en is ook aantrekkelijk voor toeristen. Veilige en attractieve recreatieve verbindingen tussen de stad en het buitengebied zijn dan ook belangrijk. Hiertoe gaan we onder meer de langzaamverkeersverbinding over het tracé van de oude spoorlijn (Roseboomspoor) completeren. In dit deelgebied is ook ruimte voor kleinschalige overnachtingsmogelijkheden op bestaande erven, zoals bed & breakfasts.

Het weidegebied aan de noord(west)zijde van de stad willen we open houden. Hier is ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling, in combinatie met recreatieve routes (ommetjes). Hier is geen ruimte voor nieuwe woningen of bedrijvigheid (tenzij op bestaande erven en goed ingepast met gebiedseigen erfbeplanting).

In de toekomst willen we het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk, maar alleen onder de voorwaarde dat ze bijdragen aan een duidelijke

ruimtelijke/landschappelijke kwaliteitsverbetering en dat er natuurinclusief gebouwd wordt. Dit kan door oude loodsen of schuren op te ruimen en/of oude landschappelijke structuren als hagen, houtwallen en bomenlanen te herstellen. Dit laatste is ook goed voor de biodiversiteit.

De enken willen we juist open houden. De doorzichten over de enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol. Hier is geen ruimte voor nieuwe bebouwing en opgaande beplanting.

Koers Kernrand

- Kernrand aantrekkelijker maken
- Veilige en attractieve recreatieve verbindingen tussen de stad en het buitengebied creëren, bv. ommetjes
- Langzaamverkeerverbinding over het tracé van het oude Roseboomspoor over de hele lengte verbreden en completeren
- Kleinschalige overnachtingsmogelijkheden ontwikkelen
- Het weidegebied aan de noordzijde van de stad tot aan de Veluwespoorlijn open houden, met ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling
- Het kampenlandschap tussen de kern en de A50 versterken (door het herstellen / terugbrengen van hagen, bomenlanen en houtwallen), inzetten op ruimtelijke kwaliteitsverbetering
- De enken langs de bossen van de Veluwe open houden en doorzichten behouden
- Verhogen van de biodiversiteit (bv. door natuurinclusief bouwen)

Conclusie:

Conform voorgaande aanpassen

4.4 Ambtelijk voorstel kostenverhaal

In de omgevingswet wordt de term “kostenverhaal” alleen gebruikt voor regulier kostenverhaal aanvullend kan er sprake zijn van een financiële bijdrage voor ontwikkelingen.

Kostenverhaal

Zoals wij lezen vloeit uit de wet de bevoegdheid/plicht voort om kosten te verhalen die de gemeente maakt t.b.v. een initiatief. In Bijlage IV bij het Omgevingsbesluit staat in de kostensoortenlijst welke kosten dit allemaal zijn. Dit kan via de privaatrechtelijke (anterieure o.v.k.) of publiekrechtelijke weg. Het afsluiten van een overeenkomst tussen de initiatiefnemer van de bouwactiviteit heeft daarbij de voorkeur, zoals Kuiper ook aangeeft. Wordt die weg bewandeld, dan hoeft daarvoor niet afzonderlijk wat geregeld te worden in een omgevingsvisie of programma. Dit is ook onze huidige werkwijze. Onder de Omgevingswet wijzigt hierin dus niks. Als we geen gebruik maken van een anterieure overeenkomst, moeten we bestuursrechtelijk de kosten verhalen. Dan moeten we kostenverhaalregels in een omgevingsplan of -vergunning opnemen.

Financiële bijdrage voor ontwikkelingen

Als we een financiële bijdrage voor een ontwikkeling om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren wil vragen, kan dit alleen op basis van een omgevingsvisie, omgevingsplan of programma. Artikel 8.21 Omgevingsbesluit (Ob) wijst de categorieën ontwikkelingen aan. Alleen voor deze categorieën ontwikkelingen voor verbetering van de

fysieke leefomgeving kan in het omgevingsplan een financiële bijdrage worden gevraagd. De volgende ontwikkelingen zijn aangewezen:

- aanpassing van de inrichting van het landelijk gebied voor verbetering van de landschappelijke waarden
- aanleg of verandering van aangewezen gebieden voor de bescherming van de natuur. Of voor het herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- aanleg van infrastructuur voor verkeers- en openbaar vervoernetwerken van gemeentelijk of regionaal belang
- aanleg van recreatievoorzieningen die onderdeel zijn van de gemeentelijke of regionale groenstructuur
- ontwikkelingen om een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad te bereiken
- stedelijke herstructurering

Wijziging tekst in Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie staat nu aangegeven onder programma's dat we een programma kostenverhaal c.q. verevening gaan opstellen. Op dit moment zijn er nog geen keuzes / plannen gemaakt dat we voor bepaalde categorieën ontwikkelingen een financiële bijdrage willen vragen. Als we een financiële bijdrage voor ontwikkelingen om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren willen vragen, zullen we kijken welk instrument (omgevingsplan of programma) we daartoe willen inzetten.

Conclusie:

Op grond van voorgaande wordt voorgesteld de formulering in de Ontwerp-Omgevingsvisie op pagina 87: "De gemeente Hattem heeft ervoor gekozen de onderbouwing in een afzonderlijk nog op te stellen programma kostenverhaal op te nemen" te wijzigen. De gemeente Hattem zal op een later moment bepalen of het Omgevingsplan of een Programma als instrument ingezet zal worden voor het verkrijgen van financiële bijdragen voor verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving."

En op pagina 85 'een programma kostenverhaal (zie volgende paragraaf)' te wijzigen in 'mogelijk een programma kostenverhaal (zie volgende paragraaf)'

4.5 Ambtelijk voorstel naar aanleiding van de aanvulling op het planMER

Conform de wettelijke verplichting is voor de Omgevingsvisie een planMER opgesteld en vooradvies voorgelegd aan de commissie voor de m.e.r. (zie bijlage). De commissie voor de m.e.r. oordeelde dat de milieueffecten voor de grote ambities (woningbouw en duurzame energie) voldoende waren onderzocht. De commissie adviseerde voor een aantal onderwerpen een aanvulling te maken op het planMER, zoals:

- de geluidbelasting langs de drukke doorgaande (gemeentelijke) wegen
 - de mogelijke effecten van de hoogspanningslijn
 - de groenstructuur en het percentage adressen met openbaar groen binnen 300 meter;
 - de verdeling over vervoerswijzen ('modal split')
 - het aantal verkeersslachtoffers en verkeersonveilige locaties
 - de waterkwaliteit en waterveiligheid
 - bedrijven in relatie tot woonwijken en andere gevoelige bestemmingen zoals op 't Veen
- Ook adviseerde de commissie om nader inzicht te bieden in de mogelijke effecten van de optelsom van de ambities voor het stedelijk gebied.

Op basis daarvan is een aanvulling op het planMER voorbereid. De belangrijkste conclusie is dat de aanvulling op het planMER geen consequenties heeft voor de ambities die zijn

gemaakt in de Omgevingsvisie. Wel leidt de aanvulling op het planMER tot aandachtspunten bij de verdere uitwerking en realisatie van de ambities. Intelligente oplossingen zullen nodig zijn om van 1 + 1 = 3 te kunnen maken, zoals een combinatie van groene gevels en groene daken met zonnepalen en minder parkeerplaatsen in de openbare ruimte en meer groen om meer woningen te kunnen realiseren en toch voldoen te kunnen vergroenen met het oog op leefbaarheid, klimaat en het voorkomen van hittestress..

Ook biedt de aanvulling op het planMER aanvullende informatie ten behoeve van de uitwerking van de monitoring van de Omgevingsvisie.

Conclusie:

De aanvulling op het planMER leidt niet tot wijzigingen van de Omgevingsvisie. De aanvullende informatie zal worden gebruikt bij de uitwerking en realisatie van de ambities en de vormgeving van de monitoring.